

เบญจบรรณ

บทที่ 11

ภาพรวมของอพยพ

thirdmill

Biblical Education. For the World. For Free.

© 2012 โดย Third Millennium Ministries

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามทำซ้ำส่วนหนึ่งส่วนใดของสิ่งพิมพ์นี้ในรูปแบบใด ๆ หรือโดยวิธีการใด ๆ ก็ตาม เพื่อผลกำไร (ยกเว้นเพื่อการอ้างอิงโดยสังเขป เพื่อการแสดงความคิดเห็น หรือเพื่องานด้านวิชาการ) โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพิมพ์ Third Millennium Ministries, Inc., 316 Live Oaks Blvd., Casselberry, Florida 32707

ข้อพระคัมภีร์ทั้งหมดที่อ้างอิงคัดมาจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ฉบับมาตรฐานภาษาอังกฤษ (The Holy Bible, English Standard Version® (ESV®)) สงวนลิขสิทธิ์ © 2001 โดย ครอสส์เวย์ (Crossway) หน่วยงานพันธกิจด้านการพิมพ์เผยแพร่ของ “สำนักพิมพ์ข่าวประเสริฐ” (Good News Publishers) ใช้โดยได้รับอนุญาตแล้ว สงวนลิขสิทธิ์ทุกประการ

ข้อมูลเกี่ยวกับ THIRD MILLENNIUM MINISTRIES

Third Millennium Ministries (ผู้รับใช้แห่งสหัสวรรษที่สาม) เป็นพันธกิจประกาศข่าวประเสริฐของคริสเตียนโดยไม่หวังผลกำไร เพื่อ:

ในการศึกษาด้านพระคัมภีร์แก่ผู้ต้องการศึกษาทั่วโลก โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย

เป้าหมายของเราคือการให้การศึกษาด้านคริสต์ศาสนาโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายให้แก่ศิษยาภิบาลและผู้นำคริสเตียนมากมายทั่วโลก ที่ยังขาดการฝึกฝนอย่างเพียงพอสำหรับการรับใช้ เราจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวนี้โดยการผลิตและเผยแพร่หลักสูตรศาสนศาสตร์รูปแบบใหม่ ระบบมัลติมีเดียไปทั่วโลก โดยใช้ภาษาอังกฤษ อาหรับ จีนกลาง รัสเซีย และสเปน นอกจากนั้น หลักสูตรของเรายังถูกแปลไปอีกกว่า 12 ภาษา โดยผ่านองค์กรคูมิตร์ หลักสูตรนี้ประกอบด้วยสื่อวีดิทัศน์ที่เน้นภาพ เอกสารคำสอน และข้อมูลต่าง ๆ ทางอินเทอร์เน็ต และถูกออกแบบมาเพื่อให้ใช้โดยโรงเรียน กลุ่มหรือบุคคล ทั้งในระบบออนไลน์และในกลุ่มผู้ร่วมศึกษา

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เราได้พัฒนาวิธีการที่จะใช้เงินทุนอย่างคุ้มค่าในการผลิตบทเรียนมัลติมีเดียที่ได้รับรางวัล ซึ่งมีเนื้อหาและคุณภาพที่ดีที่สุด เราใช้นักเขียนและบรรณาธิการที่เป็นนักการศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมด้าน ศาสนศาสตร์อย่างดี และใช้นักแปลที่เป็นเจ้าของภาษาเป้าหมายผู้มีความเข้าใจด้านศาสนศาสตร์ บทเรียนของเรานำเสนอแนวคิดอันลึกซึ้งของศาสตราจารย์จากวิทยาลัยพระคริสตธรรม และจากศิษยาภิบาลจากทุกมุมโลก ยิ่งกว่านั้น เรายังใช้นักออกแบบกราฟิก นักวาดภาพประกอบ และผู้ผลิตที่ยึดมั่นในมาตรฐานสูงสุดของการผลิต และใช้อุปกรณ์และเทคนิคต่าง ๆ ที่ทันสมัย

เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของการเผยแพร่ Third Millennium ได้สร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์กับคริสตจักร วิทยาลัยพระคริสตธรรม โรงเรียนสอนพระคัมภีร์ มีซันนารี สถาบันวิทยคริสเตียน ผู้ให้บริการโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และองค์กรอื่น ๆ. สัมพันธภาพดังกล่าวได้นำไปสู่การเผยแพร่บทเรียนทางวีดิโอจำนวนนับไม่ถ้วน สู่ผู้นำ ศิษยาภิบาล และนักเรียนพระคัมภีร์ในท้องถิ่น. และเว็บไซต์ของเราก็เป็นช่องทางเผยแพร่และจัดหาสื่อประกอบบทเรียนเพิ่มเติม รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการเริ่มต้นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของตนเอง.

Third Millennium Ministries ถือว่าเป็นบริษัทประเภท 501(c) (3) ตามข้อบังคับของกรมสรรพากรแห่งสหรัฐอเมริกา เราพึ่งพาเงินบริจาคที่สามารถลดหย่อนภาษีได้ ที่คริสตจักร มุสลิม ภารกิจ และบุคคลต่าง ๆ ถวายให้ด้วยความอาทร หากต้องการข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับพันธกิจของเรา และศึกษาว่าจะมีส่วนร่วมกับพันธกิจนั้นได้อย่างไร โปรดเยี่ยมชมเว็บไซต์ของเรา www.thirdmill.org.

สารบัญ

บทนำ.....	1
ข้อพิจารณาเบื้องต้น	1
ผู้เขียน	2
โอกาส	3
ความหมายดั้งเดิม	4
ภูมิหลัง	6
ต้นแบบ	6
การสื่อล่วงหน้า	7
การประยุกต์ในยุคปัจจุบัน	10
โครงสร้าง และเนื้อหา.....	12
การปลดปล่อยจากอียิปต์ (อพยพ 1:1–18:27)	13
ก่อนการปลดปล่อย (1:1–4:31)	13
ระหว่างการปลดปล่อย (5:1–18:27)	15
การเตรียมให้พร้อมสำหรับคานาอัน (อพยพ 19:1–40:38)	18
พันธสัญญากับอิสราเอล (19:1–24:11).....	19
พลับพลาของอิสราเอล (24:12–40:38).....	22
ประเด็นเน้นหลัก.....	24
ผู้รักษาพันธสัญญา (1:1–4:31)	26
จอมทัพผู้ทรงชัย (5:1–18:27)	28
ในอียิปต์.....	29
ช่วงการเดินทาง (13:17–18:27)	30
ผู้ประทานพระบัญญัติตามพันธสัญญา (19:1–24:11).....	32
จอมทัพในปัจจุบัน (24:12–40:38)	35
สรุป	38
วิทยาการ	39
อภิธานศัพท์	41

เบญจบรรณ

บทที่ 11

ภาพรวมของอพยพ

บทนำ

องค์กรทุกแห่งต้องผ่านการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจก่อให้เกิดความชะงักงันได้ ในช่วงระยะการส่งผ่านความเป็นผู้นำจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นถัดไป เมื่อสมาชิกผู้ร่วมก่อตั้งคริสตจักรคนสุดท้ายได้เสียชีวิต หรือเมื่อผู้บริหารกิจการเกษียณอายุ ผู้ที่รับช่วงก็ต้องเผชิญความท้าทายใหม่ ๆ ด้วยเหตุนี้ คำถามหนึ่งที่ผุดขึ้นมาเสมอก็คือ คนรุ่นใหม่ควรให้ความสำคัญต่อแนวปฏิบัติของคนรุ่นก่อนหน้ามากเพียงใด?

ทำนองเดียวกัน ชาวอิสราเอลก็เผชิญกับคำถามนี้ เมื่อพวกเขาตั้งค่ายอยู่ที่พรมแดนแผ่นดินพระสัญญา โมเสสเข้าใกล้ช่วงสุดท้ายของชีวิตเข้าไปทุกที และอิสราเอลก็กำลังเผชิญความท้าทายใหม่ ๆ มากมาย พวกเขาจึงจำเป็นต้องรู้ว่า ควรทำตามลำดับความสำคัญ และแนวปฏิบัติที่โมเสสได้สถาปนาไว้สำหรับพวกเขาต่อไปมากเพียงใด พวกเขาจำเป็นต้องเปลี่ยนวิถีชีวิต หรือควรดำเนินในหนทางของโมเสสต่อไป? หนังสือเล่มที่สองของพระคัมภีร์ ซึ่งเราเรียกว่า “อพยพ” ถูกออกแบบมาเพื่อตอบคำถามเหล่านี้ และคำถามอื่น ๆ ที่คล้ายคลึงกัน

บทเรียนนี้จะพิจารณาหนังสือเล่มที่สองของ “เบญจบรรณ” ซึ่งเราตั้งชื่อบทเรียนนี้ว่า “ภาพรวมของอพยพ” ในบทเรียนนี้ เราจะสำรวจประเด็นพื้นฐานหลายข้อ เพื่อเตรียมพร้อมที่จะศึกษาอย่างละเอียดว่า อพยพถูกเขียนขึ้นเพื่อสื่อความหมายอะไร และเราควรประยุกต์หนังสือเล่มนี้ให้เข้ากับชีวิตของเราในวันนี้ได้อย่างไร

บทเรียนของเราแบ่งออกเป็นสามส่วนหลัก หนึ่ง เราจะดูที่ข้อพิจารณาเบื้องต้นบางประการ ที่ต้องคำนึงถึงเมื่อเราศึกษาพระธรรมอพยพ สอง เราจะตรวจสอบโครงสร้าง และเนื้อหาของอพยพ และสาม เราจะศึกษาประเด็นเน้นหลักบางประการของอพยพ ก่อนอื่น ให้เราศึกษาข้อพิจารณาเบื้องต้นต่าง ๆ ก่อน

ข้อพิจารณาเบื้องต้น

ในฐานะผู้ติดตามพระคริสต์ เราเชื่ออย่างถูกต้องว่าหนังสืออพยพ ถูกเขียนขึ้นโดยการดลใจของพระวิญญาณบริสุทธิ์ และเป็นพระวจนะของพระเจ้า ความเชื่อนี้เตือนใจว่า เราไม่ได้กำลังศึกษาหนังสือธรรมดาเล่มหนึ่ง อพยพเป็นพระคัมภีร์ศักดิ์สิทธิ์ ที่พระเจ้าประทานแก่คนของพระองค์ ดังนั้น ไม่ว่าทางใดก็ตามหนึ่งในฐานะผู้ติดตามพระคริสต์ หนังสือเล่มนี้จึงมีสิทธิอำนาจเหนือท่าน และข้าพเจ้าในวันนี้ด้วย ขณะเดียวกัน เราต้องไม่ลืมว่า เริ่มแรกนั้น พระเจ้าได้ประทานหนังสือเล่มนี้แก่คนที่ชีวิตอยู่หลายพันปีก่อน ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง ที่เราต้องแน่ใจว่า การประยุกต์ในยุคปัจจุบันของเรานั้น ตรงตามจุดประสงค์ที่หนังสือเล่มนี้ถูกเขียนขึ้นในตอนแรก

ข้อพิจารณาเบื้องต้นสำหรับการเริ่มศึกษาอพยพ หนึ่งในประเด็นเรื่องผู้เขียน ใครเขียนหนังสือเล่มนี้? สอง สำนวนโอกาส หรือบริบทของหนังสือเล่มนี้ โดยดูว่าเขียนที่ไหน เขียนขึ้นเวลาใด สาม เราจะประมวล และสรุปความหมายดั้งเดิมของอพยพ และสี่ จะพิจารณาว่าประเด็นต่าง ๆ ในอพยพนี้ ควรนำทางเราให้ประยุกต์เข้ากับยุคปัจจุบันได้อย่างไร เราจะเริ่มด้วยประเด็นเรื่องผู้เขียนอพยพ

ผู้เขียน

คำถามเรื่องผู้เขียนอพยพ เป็นส่วนหนึ่งของประเด็นโต้เถียงที่ยาว และซับซ้อน เกี่ยวกับผู้เขียนเบญจบรรณทั้งหมดในภาพรวม แต่ในบทเรียนนี้ เราจะกล่าวถึงข้อโต้แย้งเพียงไม่กี่ข้อที่เกี่ยวข้องกับอพยพเท่านั้น

ถ้าอ่านหนังสืออพยพแบบผ่าน ๆ เราก็จะเห็นว่า อย่างน้อย โมเสสก็มีบทบาทมากมายตามเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้ อพยพอ้างครั้งแล้วครั้งเล่าว่า พระเจ้าได้เปิดเผยเนื้อหาส่วนใหญ่ของหนังสือเล่มนี้โดยตรงแก่โมเสสบนภูเขาซีนาย เนื้อหาดังกล่าวครอบคลุมบัญญัติ 10 ประการ หนังสือพันธสัญญา และพระบัญชาเรื่องพลับพลาของอิสราเอล

แต่ตามที่เราได้เห็นแล้วในบทเรียนอื่น ๆ ในชุดเบญจบรรณ นักวิชาการเชิงวิพากษ์ส่วนใหญ่ปฏิเสธความเป็นผู้เขียนของโมเสส โดยแย้งว่าศาสนศาสตร์ในเบญจบรรณ ซึ่งรวมถึงอพยพนั้น ล้าหน้าเกินกว่าที่จะมาจากยุคของโมเสส ตรงกันข้าม พวกเขายืนยันว่า เบญจบรรณไม่มีทางถูกเขียนแล้วเสร็จก่อนการถูกเนรเทศไปยังบาบิโลนจะสิ้นสุดลง ในศตวรรษที่ 6 ก่อนคริสตกาล

ถึงแม้มุมมองเชิงวิพากษ์เช่นนี้จะแพร่หลายมาก แต่ข้อมูลพื้นฐานทางประวัติศาสตร์ และศาสนศาสตร์ที่อยู่เบื้องหลังนั้นเป็นการสันนิษฐานซึ่งไม่น่าเชื่อถืออย่างยิ่ง เช่นเดียวกัน เมื่อดูจากมุมมองตามพระคัมภีร์ ก็สำคัญอย่างยิ่งที่เราต้องยึดตามคำพยานอันประกอบด้วยสิทธิอำนาจที่พบในพระคัมภีร์ ผู้เขียนพระคัมภีร์เดิม พระคริสต์ อัครทูต และผู้เผยพระวจนะของพระองค์ ล้วนรับรองอย่างเป็นเอกฉันท์ถึงมุมมองที่ว่า โมเสส คือ ผู้ที่รับผิดชอบในการเขียนหนังสือเบญจบรรณทั้งหมด ซึ่งรวมถึงหนังสืออพยพด้วย

เอาละ ผู้ยึดมั่นพระคัมภีร์สายหลักได้ยืนยันอย่างถูกต้องถึงคุณสมบัติของความเชื่อที่ว่า โมเสสเป็นผู้เขียน โดยการเรียกโมเสสว่าเป็น ผู้เขียน “หลัก” “ตัวจริง” หรือ “คนสำคัญ” ของอพยพ สิ่งนี้หมายความว่าไม่น่าจะเป็นไปได้ ที่โมเสสเพียงคนเดียวจะ และเขียนหนังสืออพยพทั้งเล่มด้วยมือของตนเอง แต่โมเสสเป็นจักษุพยานที่เชื่อถือได้ สำหรับทุกเหตุการณ์ที่บันทึกไว้ในอพยพ จะมียกเว้นก็จะเป็นเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับกำเนิด และวัยเด็กของท่านเอง มีความน่าจะเป็นอย่างสูงที่ท่านดำเนินตามชนบของผู้นำประเทศในยุคนั้น และได้ใช้บริการของอาลักซ์ หรือเลขานุการ ให้เขียนตามที่ท่านบอก แต่ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม เรามั่นใจได้ว่าอพยพถูกประพันธ์ขึ้นภายใต้การดูแลของพระวิญญาณบริสุทธิ์ ในช่วงชีวิตของโมเสส

คำถามที่ว่า ใครเป็นผู้เขียนหนังสืออพยพ เป็นคำถามสำคัญ ถ้าเราอ่านทุกข้อความ

ตลอดหนังสือเล่มนี้ และจริงจังกับประวัติศาสตร์ของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่หนังสือได้บันทึกไว้ ก็ไร้เหตุผลสิ้นเชิง ที่จะคิดว่า โมเสสได้เขียนส่วนใหญ่ของหนังสืออพยพ ที่เรามีในปัจจุบันนี้ ภาพของโมเสส ที่ปรากฏในหนังสืออพยพนั้น อยู่ในฐานะ “โฆษก” ของพระเจ้า ตลอดทั้งเบญจบรรณ ท่านถูกฉายภาพให้เป็นโฆษก ผู้เป็นเอกลักษณ์ตลอดทั้งประวัติศาสตร์ประชากรของพระเจ้า ท่านถูกกล่าวถึงในฐานะผู้ที่รู้จักพระเจ้าแบบที่ไม่มีผู้เผยพระวจนะคนใดหลังจากท่านจะทำได้ จวบจนถึงพระเยซู และเนื่องจากท่านรู้จักพระเจ้าอย่างลึกซึ้งยิ่ง ได้พบกับพระองค์ตัวต่อตัว เหมือนคน ๆ หนึ่ง พุดกับเพื่อน และได้รับบทบาทสำคัญในฐานะโฆษกของพระเจ้า เพื่อสื่อสารกับประชากรของพระองค์ พระคัมภีร์เดิม เล่มต่าง ๆ ที่เขียนขึ้นหลังจากเบญจบรรณ ยังได้อ้างอิงย้อนมาถึงหนังสือโทราห์ของโมเสสและหนุนใจให้เหล่าประชากร ภาวนา พระธรรมในหนังสือเหล่านี้ ทั้งกลางวัน และกลางคืนด้วย จึงสมเหตุสมผลที่จะคิดว่า โมเสส คือ ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ คราวนี้ เมื่อเวลาผ่านพ้นไป ก็อาจมีการปรับปรุงข้อเขียนให้ทันสมัยบ้าง เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น ชื่อสถานที่ หรือแม้แต่รูปแบบทางไวยากรณ์บางอย่าง เหล่านี้เป็นต้น โดยบุคคลที่ได้รับแรงบันดาลใจ หรือโดยบุคคลที่ได้รับการเผยพระวจนะในอิสราเอล แต่แน่นอน ข้าพเจ้าคิดว่าหนังสืออพยพ มาจากปลายปากกาของโมเสส มาจากปลายเหล็กจารของโมเสส... ฉะนั้น โมเสสจึงถูกฉายภาพว่าเป็นไม่เพียงแค่มุขคนสำคัญของพระเจ้าในอิสราเอลเท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ประพันธ์ หรือผู้เขียน หนังสือเล่มหนึ่งอีกด้วย

—ศ. โรมัส เอ็กเกอร์

ในขณะที่คิดว่าโมเสส คือผู้เขียนอพยพ เราก็ควรจะศึกษาข้อพิจารณาเบื้องต้นชุดที่สอง คือ โอกาส หรือสภาวะการ เมื่ออพยพถูกเขียนขึ้น

โอกาส

กล่าวแบบกว้าง ๆ โมเสสได้เขียนอพยพขึ้น ในช่วงระหว่างที่พระเจ้าทรงเรียกท่านผ่านต้นไม้ที่มีไฟลุกไหม้ ในอพยพ 3:1–4:31 และการเสียชีวิตของท่านในที่ราบโมอับ ตามเฉลยธรรมบัญญัติ 34:1-12 แต่หลักฐานต่าง ๆ ช่วยให้เราเจาะจงได้ละเอียดกว่านี้ มีการอ้างอิงอย่างน้อยสองครั้งในอพยพ เผยให้เห็นว่าแท้จริงแล้ว อพยพถูกเขียนแล้วเสร็จ เมื่ออิสราเอลตั้งค่ายอยู่ที่ชายแดนแผ่นดินพระสัญญา ให้เราฟังอพยพ 16:35 ซึ่งกล่าวดังนี้ว่า

ชนอิสราเอลกินมานานเป็นอาหารตลอดสี่สิบปี トラバจนมาถึงเขตแดนคานาอัน
ซึ่งพวกเขาเข้าไปตั้งรกราก (อพยพ 16:35)

ชัดเจนว่า เหตุการณ์เหล่านี้ต้องได้เกิดขึ้นก่อนที่จะหนังสืออพยพจะถูกเขียนแล้วเสร็จ เราจึงรู้ว่าอิสราเอลได้เร่ร่อน “เป็นเวลา 40 ปี” แล้ว และพวกเขาได้มาถึง “แผ่นดินหนึ่งที่มีคนอาศัยอยู่” หรือ “ชายแดนของแผ่นดินคานาอัน”

ข้อความคล้าย ๆ กัน เกี่ยวกับเวลาที่เขียนแล้วเสร็จ ก็เห็นได้ในอพยพ 40:38 ซึ่งเป็นข้อสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้:

เมฆขององค์พระผู้เป็นเจ้า ลอยอยู่เหนือพลับพลา ในยามกลางวัน และในยามกลางคืน ก็มีไฟอยู่ในเมฆ ประจักษ์แก่ตาชนอิสราเอลทั้งปวง ตลอดการเดินทาง (อพยพ 40:38)

ให้สังเกตว่าข้อความตอนนี้ กล่าวถึงการสถิตอยู่ของพระเจ้าด้วยสง่าราศีเหนือพลับพลา “ตลอดการเดินทางทั้งหมดของพวกเขา” ข้อมูลทางประวัติศาสตร์นี้ทำให้ประจักษ์ชัดว่าโมเสสได้เขียนหนังสืออพยพแล้วเสร็จ ในช่วงปลายชีวิตของท่าน ท่านได้เขียนขึ้นหลังจากชาวอิสราเอลสิ้นสุดการเร่ร่อน 40 ปี และได้มาถึงที่ราบโมอับแล้ว

ถึงตอนนี้ เราได้ดูข้อพิจารณาเบื้องต้นหลายข้อเกี่ยวกับผู้เขียน และเวลาในการเขียนหนังสืออพยพแล้ว บัดนี้ เราก็คืออยู่ในฐานะที่จะประมวล สรุปความหมายดั้งเดิมของอพยพ เหตุใดพระเจ้าจึงบัญชาให้โมเสสเขียนหนังสืออพยพ? และโมเสสหวังให้เกิดอิทธิพลอย่างไรกับผู้รับสารดั้งเดิมชาวอิสราเอลของท่าน ในที่ราบโมอับ?

ความหมายดั้งเดิม

เริ่มแรก เราควรสังเกตว่าโมเสสมีเป้าหมายทั่วไปหลายประการ ที่มักปรากฏในพระคัมภีร์เดิม เช่น อพยพมีลักษณะเป็นบทสรรเสริญ โดยนำอิสราเอลให้สรรเสริญ และนมัสการพระเจ้าอย่างสม่ำเสมอ แต่อพยพ ก็มีลักษณะทางศาสนศาสตร์ด้วย เนื่องจากการย้ำอธิบายความจริงเกี่ยวกับพระเจ้าหลายครั้ง และอพยพทั้งเล่ม ก็มีลักษณะทางการเมืองในแง่ที่ว่า ถูกออกแบบมาเพื่อหล่อหลอมชีวิตของชนชาติอิสราเอล อพยพยังมีลักษณะของการโต้แย้งด้วย เพราะมีการต่อต้านมุมมองที่ผิด อพยพเป็นหนังสือศีลธรรม เพราะเปิดเผยว่าอิสราเอลต้องเชื่อฟังพระเจ้าอย่างไร และอพยพก็สร้างแรงจูงใจ โดยส่งเสริมให้เกิดความภักดีต่อพระเจ้า และเตือนไม่ให้ขาดความภักดี เป้าหมายเหล่านี้ และอื่น ๆ ที่คล้ายกันประกอบขึ้นเป็นลักษณะโดยรวมของหนังสืออพยพทั้งเล่ม

ในขณะที่อพยพ มีลักษณะเหล่านี้ และอื่น ๆ สอดคล้องร่วมกันกับหนังสืออีกหลายเล่มในพระคัมภีร์ แต่โมเสสก็มีจุดประสงค์เฉพาะ เด่นชัด ในการเขียนอพยพ จึงเป็นประโยชน์มาก ที่จะเริ่มด้วยการประมวล สรุปจุดประสงค์ที่มีเอกภาพทางเนื้อหา ตามแนวทางดังนี้:

หนังสืออพยพยืนยันความชอบธรรมในสิทธิอำนาจของโมเสส ซึ่งได้รับการสถาปนาโดยพระเจ้า เหนือคน [อิสราเอล] รุ่นแรกที่อพยพออกจากอียิปต์ เพื่อนำคนรุ่นที่สองให้ยอมรับสิทธิอำนาจของโมเสสที่มีอยู่เหนือชีวิตของพวกเขา

ประมวลสรุปข้างต้น โยงไปที่สามปัจจัย ซึ่งช่วยชี้นำเราไปสู่ความหมายดั้งเดิมของอพยพได้ หนึ่งเตือนใจเราว่า ในภาพรวมแล้ว อพยพถูกเขียนขึ้น “เกี่ยวกับ” คนอิสราเอลรุ่นแรกของการอพยพ แต่ในขณะเดียวกันก็ถูกเขียนขึ้น “เพื่อ” คนอิสราเอลรุ่นที่สองของการอพยพด้วย

ทุกคนที่คุ้นเคยกับหนังสืออพยพ รู้ว่า ส่วนใหญ่แล้ว อพยพบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างที่โมเสสนำอิสราเอลออกจากอียิปต์ เราอาจเรียกช่วงเวลานี้ว่า “โลกใบนั้น” ในประวัติศาสตร์ แม้กระนั้น ทุกสิ่งที่อพยพกล่าวถึงเกี่ยวกับ “โลกใบนั้น” ของคนรุ่นแรก ก็ถูกออกแบบมาให้พูดถึงกับ “คนรุ่นที่สอง” ของการอพยพ หรือที่เราอาจเรียกว่า “โลกของพวกเขา”

ที่นี่ สิ่งสำคัญสิ่งหนึ่งที่เรากำลังเข้าใจก็คือ ชาวอิสราเอลยุคโบราณนั้น มิใช่คนที่สามารถอ่านหนังสือได้ ดังนั้น เมื่อเรากล่าวถึง “ผู้รับสาร” รุ่นที่สอง เราไม่ได้หมายความว่าผู้ชาย ผู้หญิง และเด็กทุกคน ต่างหยิบหนังสืออพยพขึ้นมาคนละเล่มและอ่านด้วยตนเอง ตรงกันข้าม เช่นเดียวกับอีกหลายส่วนของพระคัมภีร์เดิม โมเสสเขียนอพยพเพื่อ “ผู้นำ” ของอิสราเอลเป็นหลัก โยชูวา ผู้อาวุโสของเผ่า ผู้วินิจฉัย และปุโรหิต และคนเลวี คือ เป้าหมายหลักของอพยพ และเป็นความรับผิดชอบของผู้นำเหล่านี้ที่จะนำเสนอ และอธิบายเนื้อหาของหนังสือให้กับประชากรที่เหลือของอิสราเอล ด้วยเหตุนี้เอง อพยพจึงมุ่งตรงไปยังประเด็นต่าง ๆ ที่คนรุ่นที่สองต้องเผชิญในฐานะประชาชาติ

สำคัญมากเช่นกัน ที่เราต้องรู้ว่า ความใส่ใจของโมเสสใน “โลกของพวกเขา” นั้น ส่วนใหญ่แล้วถูกบอกไว้เป็นนัย กระนั้น คนรุ่นที่สองก็ก้าวขึ้นมามีบทบาทชัดเจน มีมากจนเรามั่นใจได้ว่า โมเสสได้เขียนอพยพ โดยคำนึงถึง “โลกของพวกเขา” จากที่เราอ่านมาแล้ว ทั้งอพยพ 16:35 และ 40:38 อ้างอิงถึงคนรุ่นที่สอง นอกจากนั้น บันทึกลำดับวงศ์ตระกูลในอพยพ 6:13-27 ก็ขยายรวมไปถึง พี่เนหัส หลานชายของอาโรน และเราจะเห็นหลังจากนี้ว่า มีอีกหลายข้อความที่กล่าวถึงประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธไมตรีโดยเฉพาะกับคนรุ่นที่สอง การอ้างอิงเหล่านี้ และที่คล้าย ๆ กัน บ่งบอกว่า เมื่อโมเสสเขียนหนังสือเล่มนี้ ท่านได้ใส่ใจต่อทั้งคนรุ่นที่หนึ่ง และคนรุ่นที่สองของการอพยพด้วย

มิติที่สอง ของประมวลสรุป จุดประสงค์ดั้งเดิมของโมเสสสำหรับอพยพก็คือ ทุกสิ่งที่หนังสือเล่มนี้กล่าวเกี่ยวกับ “คนรุ่นแรก” ถูกเขียนขึ้น “เพื่อนำทาง คนรุ่นที่สอง” กล่าวคือ โมเสสเขียนอพยพให้เป็นหนังสือ ที่มีสิทธิอำนาจเต็มที่ ผู้รับสารดั้งเดิมของท่าน คือ คนรุ่นที่สอง ต้องทำตามในการปณิบัติพระเจ้า

เมื่ออ่านหนังสืออพยพ เราก็เห็นชัดเจนว่า โมเสสเรียบเรียงบันทึกทางประวัติศาสตร์ของท่านอย่างระมัดระวัง เพื่อให้เกี่ยวข้องกับสัมพันธไมตรีกับคนรุ่นที่สอง เพื่อกล่าวกับคนเหล่านั้นที่ตั้งค่ายพร้อมกับท่านที่ชายแดนแผ่นดินคานาอัน โมเสสจำเป็นต้องใส่ใจอย่างรอบคอบ เกี่ยวกับความแตกต่างมากมายระหว่างคนรุ่นแรก และรุ่น

ที่สอง ท่านตระหนักว่าพวกเขามีชีวิตอยู่ในเวลา และสถานที่แตกต่างกัน และเผชิญความท้าทายแตกต่างกัน โมเสสจึงออกแบบแต่ละส่วนของอพยพด้วยความชำนาญ เพื่อฉายจุดที่ทั้งสองรุ่น มีร่วมกันให้เด่นชัด ความเชื่อมโยงเหล่านี้ ช่วยให้ผู้รับสารดั้งเดิมของท่านอดช่องว่างระหว่างพวกเขา กับบรรพบุรุษได้

ภูมิหลัง

โมเสสสร้างความเชื่อมโยงพื้นฐานสามประเภท ที่ทำให้สิทธิอำนาจของหนังสือของท่านประจักษ์ชัด ต่อผู้รับสารดั้งเดิม ความเชื่อมโยงที่เรียบง่ายที่สุดของท่าน ประกอบด้วยภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ ข้อความเหล่านี้ เน้นที่รากเหง้าทางประวัติศาสตร์ของผู้รับสารดั้งเดิม ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ และความรับผิดชอบต่าง ๆ

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ประเภทหนึ่ง ปรากฏในอพยพ 3:8 อันเป็นตอนที่พระสัญญาของพระเจ้า กับอิสราเอล เชื่อมโยงกับการที่พระสัญญานั้นสำเร็จเป็นจริง ในข้อนี้ พระเจ้าสัญญาว่า จะนำอิสราเอลออกจากอียิปต์ เข้าสู่ “แผ่นดินที่มีน้ำนมและน้ำผึ้งไหลบริบูรณ์” คำพยากรณ์นี้ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้รับสารของโมเสส เพราะพวกเขากำลังจะได้เห็นพระสัญญานี้สำเร็จเป็นจริงในยุคของพวกเขาเอง

ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์อีกประเภทหนึ่ง ปรากฏในพระบัญชาของพระเจ้า ถึงคนรุ่นแรก และพันธะที่เกิดขึ้นตามมา ที่คนรุ่นที่สองต้องปฏิบัติตาม เช่น ในอพยพ 20:1-17 โมเสสบันทึกว่า พระเจ้าได้มอบบัญญัติ 10 ประการแก่คนรุ่นแรกอย่างไร ซึ่งเหตุการณ์นี้เป็นพื้นฐาน พันธะ ทางศีลธรรม เป็นหน้าที่ ที่คนรุ่นที่สองต้องรักษาต่อไป

ต้นแบบ

นอกเหนือจากภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ โมเสสยังเปิดโอกาสให้ผู้รับสารของท่าน เลียนแบบ หรือไม่ก็ ปฏิเสธ ต้นแบบทางประวัติศาสตร์อีกด้วย เพื่อสร้างความเชื่อมโยงประเภทนี้ โมเสสเรียบเรียงบางข้อความ เพื่อชี้ให้เห็นถึงความคล้ายคลึง สำคัญ ระหว่างผู้รับสารรุ่นแรก และรุ่นที่สอง

โมเสสใช้ความคล้ายคลึงประเภทนี้ หลาย ๆ ตอน เพื่อแสดงต้นแบบไม่ดีที่ผู้รับสารดั้งเดิมของท่านต้อง ปฏิเสธ เช่น การที่อิสราเอลบ่นด้วยใจบฏชั่ว ๆ ซาก ๆ ในช่วงที่เดินทางไปภูเขาซีนาย ในอพยพ 15:24, 16:2-12 และ 17:3 แสดงถึงต้นแบบทางลบที่คนรุ่นที่สองต้องไม่ทำตาม

ตรงกันข้าม โมเสสได้มอบต้นแบบที่ดี เพื่อผู้รับสารของท่านจะเลียนแบบด้วย เช่น อิสราเอลเชื่อฟังคำสั่งของพระเจ้า ในการสร้างพลับพลา ในอพยพ 36:8-38 สิ่งนี้แสดงถึงต้นแบบทางบวก เพื่อคนรุ่นที่สองจะเลียนแบบ เมื่อพวกเขาปรนนิบัติพระเจ้าในพลับพลาในเวลาต่อมา

นอกจากนั้น โมเสสยังได้มอบต้นแบบผสมผสาน คือ บุคคลที่เป็นตัวอย่างของคุณลักษณะทั้งด้านบวก และด้านลบ ตัวอย่างหนึ่งก็คือ ในอพยพ 7:8-13 อาโรน เชื่อฟังพระเจ้าและโยนไม้เท้าของตนลงต่อหน้าฟาโรห์

ความเชื่อฟังของเขามีส่วนช่วยให้อิสราเอลได้รับการปลดปล่อยจากอียิปต์ แต่ใน 32:1-35 เขากลับได้สร้างลูกวัวทองคำ ให้ประชาชนสักการะ และการที่เขาไม่เชื่อฟังนี้ ได้นำอิสราเอลไปสู่การถูกลงโทษอย่างรุนแรง สิ่งนี้ได้มอบต้นแบบผสมผสานแก่ผู้รับสาร ซึ่งเป็นคนรุ่นที่สอง เพื่อพวกเขาจะเลือกเลียนแบบ หรือปฏิเสธ

การสื่อลวงหน้า

ประการที่สาม ในบางโอกาส โมเสสออกแบบบันทึกเหตุการณ์ของท่าน ให้เป็นการสื่อลวงหน้าทางประวัติศาสตร์ หรือการเล็งไปถึงอนาคต สำหรับผู้รับสารรุ่นที่สองของท่าน

เช่นเดียวกับในภาพยนตร์ และวรรณกรรมยุคปัจจุบัน บ่อยครั้งบทบรรยายในพระคัมภีร์ ผู้เขียนจะใช้วิธีการสื่อลวงหน้า และเราก็เห็นตัวอย่างที่ดีของวิธีนี้ ในช่วงต้นของหนังสืออพยพ หลังจากได้หนีออกจากอียิปต์แล้ว โมเสสก็มาถึงบ่อน้ำแห่งหนึ่ง และท่านได้ช่วยปกป้องบรรดาลูกสาวของเยโร จากคนเลี้ยงแกะ ที่จิตใจโหดร้ายเหล่านั้น และข้อความนี้ก็ฉายภาพโมเสส ในบทบาทของผู้ปลดปล่อย นี่แหละ คือการบอกลวงหน้า ถึงสิ่งที่พระเจ้าจะกระทำผ่านโมเสส โมเสสจะต้องไปที่อียิปต์และปลดปล่อยคนของพระเจ้าจากการเป็นทาส

—ดร. โรเบิร์ต บี ชิสโฮล์ม จูเนียร์

ความเชื่อมโยงลักษณะนี้ มิได้ปรากฏในอพยพ มากเท่ากับที่พบได้ในหนังสือเล่มอื่นบางเล่มในพระคัมภีร์เดิม แต่ในบางกรณี โมเสสบรรยายเหตุการณ์จากอดีต ในลักษณะที่เกือบเหมือนกับประสบการณ์ของผู้รับสารดั้งเดิมของท่าน จะว่าไปแล้ว การสื่อลวงหน้าเหล่านี้ บ่งบอกว่า ประวัติศาสตร์ซ้ำรอยนั้น กำลังจะเกิดขึ้นอีกในสมัยของคนรุ่นที่สอง เช่น ในอพยพ 13:18 ชาวอิสราเอล “ออกจากอียิปต์ ถืออาวูรพร้อมรบ” การเตรียมพร้อมทางการทหารของคนยุคแรกนี้ สื่อลวงหน้าว่าคนรุ่นที่สอง ต้องเตรียมกองทัพของตนอย่างไรให้พร้อมที่จะเข้าสู่การยึดครองคานาอัน

ทำนองเดียวกัน อพยพ 40:34-38 บันทึกว่า ทันทีที่พลับพลา ได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมแล้ว พระเจ้าก็ปรากฏพระองค์ในเมฆ และไฟ นำคนของพระองค์ดำเนินต่อไป ความจริงทางประวัติศาสตร์นี้ ได้คาดการณ์ลวงหน้า 40 ปี ว่าพระสิริของพระเจ้าจะนำผู้รับสารรุ่นที่สอง ให้เดินทางต่อไปอย่างไรในสมัยของพวกเขา

ตามที่ได้เห็นแล้ว โมเสสเรียบเรียงบันทึกประวัติศาสตร์ของคนยุคแรก เพื่อทำหน้าที่ ให้ภูมิหลัง ต้นแบบ และการสื่อลวงหน้าสำหรับคนรุ่นที่สอง ท่านทำเช่นนี้ เพื่อนำทางพวกเขาในการปรนนิบัติพระเจ้า แต่ทั้งหมดนี้ ก็นำเรามายังองค์ประกอบที่สาม ซึ่งอาจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในประมวลสรุปความหมายดั้งเดิมของอพยพ หนังสืออพยพ. ถูกออกแบบโดยมีจุดประสงค์หลัก เพื่อยืนยันความชอบธรรมของสิทธิอำนาจ ที่พระเจ้ากำหนดให้โมเสสมีเหนือคนรุ่นแรก เพื่อที่คนรุ่นที่สองจะยอมรับสิทธิอำนาจอันดำรงอยู่ของโมเสสเหนือชีวิตของพวกเขาด้วย

ถึงตอนนี้ ก็สำคัญที่ต้องกล่าวถึงการปรากฏตัวของอาโรน เคียงข้างโมเสสบ่อยครั้งในหนังสืออพยพ แต่ถึงแม้จะกล่าวรวมถึงอาโรนด้วย ทุกส่วนหลักของอพยพ ก็ยังเรียกร้องคนรุ่นที่สอง ให้ยืนยันสิทธิอำนาจของโมเสสที่ดำเนินต่อไปเหนือพวกเขา พวกเขาจะต้องยอมจำนนต่อมุมมองทางศาสนศาสตร์ของโมเสส รวมทั้งหลักการทางศีลธรรม นโยบายของชนชาติ และประเด็นอื่น ๆ ของท่าน ในบทเรียนนี้ เราจะได้เห็นอย่างละเอียดพอสมควรว่าประเด็นนั้นกว้างขวางเพียงใด แต่ขณะนี้ เราจะกล่าวสั้น ๆ เพียงสองแนวทางที่หนังสืออพยพได้เน้นถึงสำคัญของโมเสส และสิทธิอำนาจของท่านที่มีเหนืออิสราเอล

ประการแรก ก็ไม่ยากเลย ที่จะเห็นว่าโมเสส คือตัวหลักในเรื่องของอพยพทั้งหมด เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง อพยพ สองบทแรกไม่ได้แนะนำโมเสสในทันที แต่หลังจากที่เราารู้ชื่อของท่าน ในอพยพ 2:10 แล้ว ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นในหนังสือเล่มนี้ ก็ล้วนเชื่อมโยงกับโมเสสอย่างชัดเจน เมื่อพระเจ้าพร้อมที่จะปลดปล่อยคนของพระองค์จากอียิปต์แล้ว พระองค์ก็เรียกโมเสส โมเสส เป็นพันธกรในทุกการพิพากษาอันมหัศจรรย์ต่อชาวอียิปต์ทะเลที่แหวกออก ก็เกิดขึ้นเมื่อโมเสสเชื่อฟังพระเจ้า และยึดมือของท่านออกไปเหนือผืนน้ำ โมเสสรับใช้พระเจ้าในฐานะผู้นำของอิสราเอล เมื่อพระเจ้านำชนชาตินี้ออกจากอียิปต์ไปสู่ภูเขาซีนาย พระเจ้ากระทำพันธสัญญาของพระองค์กับอิสราเอลโดยผ่านโมเสส โมเสสเป็นตัวแทนของพระเจ้าในการมอบแผ่นศิลาพระบัญญัติ และหนังสือพันธสัญญาแก่ประชาชน พระเจ้าประทานพระบัญชาแก่โมเสสในเรื่องการสร้างพลับพลา โมเสสปรนนิบัติพระเจ้าในช่วงวิกฤตที่อิสราเอลหันไปบูชารูปเคารพ ที่เซบเซบ และโมเสสยังเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างพลับพลาด้วย

ประการที่สอง หนังสืออพยพเน้นย้ำสิทธิอำนาจของโมเสสเหนืออิสราเอลครั้งแล้วครั้งเล่า หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการที่ชาวอิสราเอลได้ตั้งคำถาม ถึงสิทธิอำนาจของโมเสสในฐานะผู้นำของพวกเขา เช่น อพยพ 2:14; 5:21; 15:24; 16:2 และ 3; และ 17:2 แต่ในโอกาสอื่น ๆ ชาวอิสราเอลก็ยอมรับสิทธิอำนาจของโมเสสเหนือพวกเขา เช่น อพยพ 4:31; 14:31; และ 20:19 และเราอ่านพบ การที่พระเจ้าให้ความมั่นใจว่าพระองค์เองเป็นผู้แต่งตั้งโมเสส ในฐานะผู้นำที่มีสิทธิอำนาจของอิสราเอล เช่น อพยพ 6:1-8 และ 10-13; 24:2; และ 34:1-4 เพื่อเป็นตัวอย่าง ให้เราฟังอพยพ 19:9 ซึ่งพระเจ้าอธิบายถึงการสำแดงพระองค์ (หรือการที่พระเจ้าจะปรากฏพระองค์) แก่โมเสส อันกำลังจะเกิดขึ้นบนภูเขาซีนาย:

“เราจะมาหาเจ้า ในเมฆหนาทึบ เพื่อเหล่าประชากร จะได้ยินเสียงเราพูดกับเจ้า และเขาจะได้ไว้วางใจ
ในตัวเจ้าเสมอไป” (อพยพ 19:9)

ตามที่ข้อความนี้ได้บอก พระเจ้าทรงปรากฏบนภูเขาซีนาย ใน “เมฆหนาทึบ” เพื่อที่เมื่อชาวอิสราเอลได้ยินเสียงพระเจ้าตรัสกับโมเสส พวกเขาจะ “ไว้วางใจในตัว [โมเสส] เสมอไป” ตามที่เราได้เห็น ข้อความตอนนี้ คือ เหตุผลอันโดดเด่นที่สุด ที่อพยพถูกเขียนขึ้น หนังสืออพยพยืนยันความชอบธรรมของสิทธิอำนาจของโมเสสที่มีเหนืออิสราเอล

เมื่อผู้ยึดมั่นพระคัมภีร์ ศึกษาหนังสืออพยพ หรือไม่ว่าจะเป็นหนังสือในพระคัมภีร์เล่มใดก็ตาม พวกเขาก็มีแนวโน้มตามธรรมชาติที่จะยึดพระเจ้าเป็นศูนย์กลาง ที่กล่าวเช่นนี้ ข้าพเจ้าหมายถึง การทำให้ทุกสิ่งอยู่แวดล้อมพระเจ้า และการกล่าวว่า หนังสือทุกเล่ม และทุกแง่มุมของหนังสือทุกเล่ม ล้วนเกี่ยวข้องกับพระเจ้าทั้งสิ้น แต่ในความเป็นจริง เมื่อคุณดูที่หนังสืออพยพ คุณก็ไม่เกิดความรู้สึกเช่นนั้นมากนัก พระเจ้านั้นสำคัญ และในหลายแง่มุม พระเจ้าคือ ตัวละครหลัก อย่างน้อยก็ในความหมายที่ว่า พระองค์ควบคุม และกระทำราชกิจในประวัติศาสตร์ ที่หนังสืออพยพได้กล่าวถึง พระองค์คือ ผู้ที่ปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์ พระองค์คือ ผู้ที่ประทานพระบัญญัติ พระองค์คือผู้ที่ประทานพลับพลา แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อคุณดูลักษณะวรรณกรรมที่ใช้บรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ ในหนังสืออพยพ สิ่งที่คุณค้นพบ ก็เป็นอะไรที่อาจดูเหมือนแปลกประหลาดในตอนแรก แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ก็เป็นจริงตามนั้น แต่ก็เป็นข้อยากเว้นด้วย นั่นคือ พระเจ้าไม่ได้กระทำการสิ่งใดเลยในหนังสืออพยพตลอดทั้งเล่ม ยกเว้นกระทำการผ่านโมเสส และสิ่งเดียวที่พระเจ้ากระทำอย่างชัดเจนในหนังสืออพยพ โดยไม่ผ่านโมเสสก็คือ เมื่อพระเจ้าอวยพรบรรดาหมอตาเย์ในบทแรก ดังนั้น สิ่งที่เราพบในหนังสืออพยพก็คือ พระเจ้าปรากฏพระองค์ และทรงกระทำหลายสิ่งเพื่ออิสราเอล แต่โมเสสอยู่ที่นั่นเสมอ เนื่องจากท่านเป็นพันธกร ที่พระเจ้าใช้ให้กระทำราชกิจเหล่านั้น และเหตุผลสำหรับเรื่องนี้ก็คือ โมเสส และชีวิตของท่านกำลังจะสิ้นสุดลง และโมเสสก็กำลังจะออกจากอิสราเอล แต่พระเจ้าจะไม่มีวันจากอิสราเอลไป ดังนั้นความเป็นจริงก็คือ เมื่อคุณอ่านหนังสืออพยพ สิ่งที่คุณกำลังอ่าน ก็คือ หนังสือที่เขียนขึ้นแล้วเสร็จ ณ ที่ราบโมอับ ซึ่งเกี่ยวข้องกับความจริงที่ว่า โมเสสกำลังจะออกจากอิสราเอล และผลของสิ่งทั้งปวงนี้ก็คือ เมื่อเราดูหนังสืออพยพ เราพบว่าอิสราเอลกำลังถามคำถาม เช่น “ใครควรจะเป็นผู้นำของเรา?” “เขาควรจะนำในแนวทางใด?” “สิ่งใด ที่พวกเขาควรจะมีมองว่าเป็นความสำคัญสูงสุด?” “เราควรเชื่อฟังสิทธิอำนาจแบบใดในยุคของเรา ในเมื่อโมเสสกำลังจะจากเราไป?” และหนังสืออพยพถูกออกแบบมาให้ตอบคำถามประเภทนี้ ความจริงก็คือ พระเจ้าปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์จริง ๆ แต่พระองค์ปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์โดยผ่านโมเสส ถูกต้อง พระเจ้าประทานพระบัญญัติแก่อิสราเอล แต่พระเจ้าประทานพระบัญญัตินั้นผ่านโมเสส ถูกต้อง พระเจ้าประทานพลับพลา หรือเต็นท์สงครามศักดิ์สิทธิ์ แต่พระองค์ก็กระทำเช่นนั้นผ่านโมเสส และนั่นคือ จุดเน้นของหนังสืออพยพ ด้วยเหตุนี้ หนังสืออพยพจึงยืนยันความชอบธรรมของสิทธิอำนาจของโมเสสแก่คนรุ่นที่สอง โดยถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในรุ่นแรก และอธิบายว่าโมเสสได้รับการยกชูโดยพระเจ้าอย่างไร ต่อหน้าประชากร และเพราะการยกชูนั้น โมเสสจึงสมควรได้รับการยกชูต่อหน้าคนรุ่นที่สองด้วยเช่นกัน ถึงแม้ท่านกำลังจะเสียชีวิตก็ตาม

—ดร. ริชาร์ด พแรตต์ จูเนียร์

เมื่อได้ดูที่ข้อพิจารณาเบื้องต้นบางประการ ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น โอกาส และความหมายดั้งเดิมของอพยพแล้ว เราก็ควรพิจารณาบางประเด็น ในการประยุกต์อพยพเข้ากับยุคปัจจุบัน หนังสือเล่มนี้ควรถูกประยุกต์เข้ากับผู้ติดตามพระคริสต์ในวันนี้อย่างไร?

การประยุกต์ในยุคปัจจุบัน

หนังสือที่ซับซ้อนอย่างอพยพ สามารถประยุกต์เข้ากับชีวิตสมัยปัจจุบันได้หลายวิธีนับไม่ถ้วน เรารู้สิ่งนี้ เพราะทุกคนต่างมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง และเผชิญสถานการณ์ที่แตกต่างกัน และเราจะศึกษาการประยุกต์ในยุคปัจจุบันอย่างละเอียดขึ้น

ในบทเรียนช่วงหลัง แต่ ณ จุดนี้ จะช่วยเราได้มาก ถ้าเราใส่ใจ และไม่ลืมนมอมมองทั่วไปบางประการ เมื่อประยุกต์หนังสืออพยพให้เข้ากับชีวิตของเราในวันนี้

ในฐานะผู้ติดตามพระคริสต์ เรารู้ว่า หนังสืออพยพประยุกต์เข้ากับเราได้ เพราะเป็นพระวจนะของพระเจ้า แต่ระหว่างเรากับผู้รับสารดั้งเดิม ก็มีความแตกต่างอันมีนัยสำคัญมากมาย และด้วยเหตุนี้ เราจึงต้องหันไปพึ่งพาพระคัมภีร์ใหม่เสมอ เพื่อนำเราไปสู่การประยุกต์ในยุคปัจจุบัน พระคัมภีร์ใหม่นั้น นำทางเราโดยกล่าวถึง หรืออ้างอิงถึง อพยพประมาณ 240 ครั้ง แต่มีหนึ่งข้อความในพระคัมภีร์ใหม่ ที่เป็นประโยชน์เป็นพิเศษ ข้อความนั้นอยู่ใน 1 โครินธ์ 10:1-5 ให้เราฟังสิ่งที่อัครทูตเปาโลเขียน ดังนี้:

บรรพบุรุษของเราล้วนได้อยู่ได้เมฆ และได้ผ่านทะเลไปทุกคน พวกเขาล้วนได้รับบัพติศมา
เข้าส่วนในโมเสส ในเมฆและในทะเลพวกเขาล้วนได้รับประทานอาหารทิพย์เหมือนกัน
และได้ดื่มน้ำทิพย์เหมือนกัน พวกเขาได้ดื่มน้ำจากศิลาทิพย์ ซึ่งร่วมทางมากับพวกเขา
และศิลานั้น คือ พระคริสต์ อย่างไรก็ตามพระเจ้าไม่พอพระทัยพวกเขาเกือบทั้งหมด
บรรพบุรุษเหล่านั้นจึงล้มตายเกลื่อนกลาดในถิ่นกันดาร (1 โครินธ์ 10:1-5)

ตามที่เราเห็นในข้อนี้ เปาโลกล่าวถึงหลายเหตุการณ์ที่ถูกบันทึกไว้ในหนังสืออพยพ แต่ตอนนี้ให้เราดูสิ่งที่กล่าวหลังจากนั้น ใน 1 โครินธ์ 10:11:

สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นแก่พวกเขา เพื่อเป็นตัวอย่าง และบันทึกไว้เพื่อเตือนใจเรา
ผู้ซึ่งอยู่ในยุคที่พระราชากิจ ของพระเจ้าจะสำเร็จ (1 โครินธ์ 10:11)

เมื่อรวมความแล้ว ข้อพระคัมภีร์เหล่านี้ ยืนยันชัดเจนถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ของหนังสืออพยพกับผู้ติดตามพระคริสต์ เปาโลอธิบายว่า “สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นแก่พวกเขาเพื่อเป็นตัวอย่าง” และ “บันทึกไว้เพื่อเตือนใจเรา” ถ้อยคำของเปาโลนี้ ช่วยให้เราเห็นว่า อพยพนั้นถูกเขียนขึ้น ไม่เพียงแต่เกี่ยวกับ “โลกใบนั้น” ไม่เพียงแค่ว่าสำหรับ “โลกของพวกเขา” แต่ยังเขียนขึ้น สำหรับ “โลกของพวกเขา” ด้วย ถ้าจะกล่าวให้สอดคล้องกับบทเรียน

ของเรา หนังสืออพยพไม่ได้ถูกออกแบบเพียงเพื่อนำทางชีวิตของผู้รับสารดั้งเดิมเท่านั้น แต่ด้วยเจตนาให้เป็นหนังสือสำหรับเราผู้ติดตามพระคริสต์ในปัจจุบันด้วย

ให้เราฟังว่า เปาโลบรรยายโลกของผู้ติดตามพระคริสต์อย่างไร เราคือ “ผู้ซึ่งอยู่ในยุคที่พระราชกิจของพระเจ้าสำเร็จ” คำว่า “สำเร็จ” ในที่นี้ ถูกแปลมาจากคำภาษากรีก “เทโลส” (“τέλος” (“telos”)) ซึ่งบ่อยครั้ง ถูกแปลว่า “จุดสิ้นสุด” หรือ “เป้าหมาย” คริสเตียนมีชีวิตอยู่ในช่วงเวลาที่แผนการของพระเจ้าสำหรับประวัติศาสตร์กำลังจะถึงจุดสิ้นสุด หรือเป้าหมายในพระคริสต์ ในคำศัพท์ที่ใช้ทั่วไปทางศาสนศาสตร์ เราผู้ติดตามพระเยซู มีชีวิตอยู่ใน “อวสานกาล” หรือ “ยุคสุดท้าย” ของประวัติศาสตร์

เพื่อให้เข้าใจสิ่งที่อยู่ในความคิดของเปาโล เราต้องตระหนักว่า เมื่อเราเข้ามาสู่ความเชื่ออันช่วยให้รอดในพระคริสต์ เราก็เป็นส่วนหนึ่งของการเดินทาง โดยแท้จริงแล้ว เราเข้าสู่ช่วงสุดท้ายของการเดินทางของโมเสสและอิสราเอล จากการเป็นทาส และการถูกกดขี่ในอียิปต์ ไปสู่อิสรภาพ และพระพรในแผ่นดินพระสัญญาของพระเจ้า

ในภาพรวมนั้น พระคัมภีร์ใหม่สอนว่า ยุคแห่งอวสานกาล หรือยุคสุดท้ายในพระคริสต์ จะเกิดขึ้นในสามระยะหลัก ดังนั้น จากมุมมองตามพระคัมภีร์ ระยะสุดท้ายของการเดินทางของโมเสสและอิสราเอลนี้เริ่มต้นพร้อมกับการที่พระคริสต์เปิดตัวแผ่นดินของพระองค์ ในช่วงที่พระองค์กระทำพันธกิจบนโลกนี้ และการเดินทางของโมเสสและอิสราเอลในหนังสืออพยพก็ดำเนินไปข้างหน้า ในช่วงเวลาสุดท้ายนี้ เมื่อเราดำเนินชีวิตเป็นหนึ่งเดียวกับพระคริสต์ ในระยะก้าวหน้าของแผ่นดินของพระองค์ตลอดประวัติศาสตร์คริสตจักร และในบั้นปลาย เมื่อโมเสสและอิสราเอลเดินทางออกจากอียิปต์ไปสู่แผ่นดินพระสัญญาอันใด วันสุดท้ายของการเดินทางของเราในพระคริสต์ ก็จะจบลงพร้อมกับการสำเร็จบริบูรณ์ของแผ่นดินของพระองค์ เมื่อพระคริสต์เสด็จกลับมาในสงาราคี และเราจะเข้าสู่ฟ้าสวรรค์ และแผ่นดินโลกใหม่

ดังนั้น ตามที่ 1 โครินธ์ 10 บ่งบอกไว้ เราควรประยุกต์ ทุกประเด็นเน้นในอพยพเข้ากับคริสเตียนในยุคปัจจุบัน โดยคำนึงถึงระยะเปิดตัว ระยะก้าวหน้า และระยะสำเร็จบริบูรณ์ของยุคสุดท้ายในพระคริสต์

เราสามารถสร้างความเชื่อมโยงเหล่านี้ได้ในหลายวิธี เช่น อพยพบอกเราว่า อิสราเอลเข้าสู่พันธสัญญากับพระเจ้า ทางโมเสสที่ภูเขาซีนาย ในทำนองเดียวกัน คริสเตียนก็เข้าสู่พันธสัญญาใหม่ในพระคริสต์ แต่พันธสัญญาใหม่นี้เริ่มต้นพร้อมกับการเสด็จมาครั้งแรกของพระคริสต์ กำลังดำเนินต่อไปในปัจจุบัน และจะสำเร็จบริบูรณ์เมื่อพระคริสต์เสด็จมาครั้งที่สอง

คู่อีกหนึ่งตัวอย่าง อพยพ บันทึกถึงการทรงสถิตอยู่ของพระเจ้าในพลับพลาในยุคของโมเสส พระคัมภีร์ใหม่สอนว่า การสถิตอยู่ของพระเจ้ายิ่งใหญ่กว่านั้นอีกในพระคริสต์ พระเยซูเอง คือ การสถิตอยู่ด้วยของพระเจ้า โดยอยู่ท่ามกลางพวกเรา ในระยะเปิดตัวของแผ่นดินของพระองค์ ต่อมา ในระยะก้าวหน้าของแผ่นดินของพระองค์ พระวิญญาณบริสุทธิ์ ก็สถิตอยู่ในผู้เชื่อแต่ละคน และในคริสตจักร ในฐานะองค์คณะ และเมื่อถึงการ

สำเร็จบริบูรณ์ของประวัติศาสตร์ สงครามของพระเจ้าจะเต็มเต็มทุกสิ่ง เมื่อบรรดาสิ่งทรงสร้างใหม่ ถูกทำให้เป็นสถานที่ประทับศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์

อพยพ ยังได้เปิดเผยการที่พระเจ้ากำราบศัตรูของพระองค์ในยุคของโมเสส และพระคัมภีร์ใหม่ก็สอนว่า พระคริสต์ทรงพิชิตความบาป และความตาย พระคริสต์ได้เริ่มต้นขึ้นตอนสุดท้ายแห่งการพิชิตนี้ ในฐานะจอมทัพผู้เกรียงไกรของพระเจ้า ในการเสด็จมาครั้งแรก ปัจจุบันคริสตจักรก็ติดตามพระคริสต์ ในฐานะกองทัพของพระองค์ โดยสวมยุทธภัณฑ์ทั้งชุดของพระเจ้าในสมรภูมิฝ่ายจิตวิญญาณ และเมื่อพระองค์เสด็จกลับมาในสง่าราศี พระคริสต์ก็จะปิดฉากมหาสงครามกับศัตรูของพระเจ้า

ยิ่งไปกว่านั้น ในอพยพ ชาวอิสราเอลมุ่งหน้าไปสู่มรดกที่พระเจ้าเตรียมไว้ให้พวกเขาในแผ่นดินพระสัญญา นี่คือ ก้าวแรกของพวกเขาสู่การขยายการครองราชย์ของพระเจ้าไปทั่วโลก พระคัมภีร์ใหม่สอนว่า คริสเตียนได้รับมรดกของพวกเขาในพระคริสต์ พระคริสต์ได้รับมรดกของพระองค์เอง ในระยะเปิดตัวของแผ่นดินของพระองค์ ในฐานะคริสเตียนวันนี้ เรายังคงชื่นชมยินดีกับ “เงินมัดจำ” สำหรับมรดกของเราในพระวิญญาณบริสุทธิ์ และเมื่อพระคริสต์เสด็จกลับมา พระองค์—และเราในพระองค์—ก็จะได้รับทุกสิ่งเป็นมรดก

สิ่งเหล่านี้และความเชื่อมโยงกว้าง ๆ อื่น ๆ ทำให้กระจ่างว่า จุดเน้นสำคัญของอพยพ ในเรื่องสิทธิอำนาจอันดำรงอยู่ของโมเสสนั้น ยังคงประยุกต์เข้ากับเราในพระคริสต์อย่างไร โดยสังเขปแล้ว อพยพ เรียกร้องผู้รับสารดังเดิมให้ยังคงสัตย์ซื่อต่อสิทธิอำนาจของโมเสส โดยพิจารณาสิ่งที่พระเจ้ากำลังกระทำในยุคของตน และในปัจจุบัน อพยพก็เรียกร้องให้เรายังคงสัตย์ซื่อต่อสิทธิอำนาจของโมเสส โดยพิจารณาทุกสิ่งที่พระเจ้าได้กระทำสำเร็จแล้ว กำลังกระทำ และจะกระทำให้สำเร็จในพระคริสต์

เมื่อได้ประมวลข้อพิจารณาเบื้องต้นบางประการเกี่ยวกับหนังสืออพยพแล้ว เราก็ควรดูหัวข้อหลัก ข้อที่สอง ในบทเรียนนี้ ได้แก่ โครงสร้าง และเนื้อหาของอพยพ

โครงสร้าง และเนื้อหา

หนังสืออพยพประกอบด้วย 40 บท ซึ่งมีบุคคล ฉากหลัง และเหตุการณ์แตกต่างกันมากมาย เราได้เห็นแบบแผนทางวรรณกรรมอันหลากหลาย เช่น บทบรรยายเหตุการณ์ บทเพลง ลำดับวงศ์ตระกูล รายชื่อ บทบัญญัติ สุนทรพจน์ คำอธิษฐาน และคำสั่ง และบางครั้ง ความซับซ้อนเหล่านี้ก็ทำให้ยาก ที่จะจำแนกหมวดหมู่หลัก ตอน และส่วนอื่น ๆ ในหนังสือเล่มนี้ จึงเป็นไปได้ ถ้าจะกล่าวว่า การวิเคราะห์หนังสืออพยพเชิงโครงสร้างกระทำได้หลายวิธี แต่เมื่อเราละเลิกถึงจุดประสงค์ดั้งเดิมของหนังสือเล่มนี้ ก็ทำให้ไม่ยากเกินกว่าที่จะระบุถึง โครงสร้าง และเนื้อหาพื้นฐานของอพยพ

หนังสืออพยพ ประกอบด้วยสองหมวดหลัก ครั้งแรก ใน 1:1–18:27 เน้นที่โมเสส และการปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์ เพื่อมุ่งหน้าไปภูเขาซีนาย ครั้งที่สอง ใน 19:1–40:38 เกี่ยวข้องกับโมเสส และการเตรียมตัวของอิสราเอล สำหรับแผ่นดินคานาอัน ที่ภูเขาซีนาย

เราจะศึกษาอย่างเจาะจงว่า สองหมวดหลักนี้ เน้นย้ำถึงสิทธิอำนาจอันดำรงอยู่ของโมเสส ที่มีเหนือคนรุ่นที่สองของการอพยพอย่างไร ให้เราเริ่มต้นที่โมเสส และการปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์ เพื่อมุ่งหน้าไปภูเขาซีนายก่อน

การปลดปล่อยจากอียิปต์ (อพยพ 1:1–18:27)

โมเสส และการปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์ เริ่มต้นโดยเน้นที่สิทธิอำนาจของโมเสส *ตั้งแต่ก่อน* การปลดปล่อยอิสราเอล สิ่งนี้เราเห็นได้ในอพยพ 1:1–4:31 จากนั้น ใน 5:1–18:27 โมเสสก็จะไปทีเหตุการณ์ ระหว่าง การปลดปล่อยอิสราเอล ก่อนอื่น ให้เราดูว่า อพยพบอกอะไรกับเราเกี่ยวกับเหตุการณ์ก่อนการปลดปล่อยอิสราเอล

ก่อนการปลดปล่อย (1:1–4:31)

เหตุการณ์ก่อนการปลดปล่อยอิสราเอล แบ่งออกได้เป็นสองส่วน หนึ่ง กำเนิด และการเลี้ยงดูของโมเสส เริ่มต้นใน 1:1 ไปจนถึง 2:10 หลังจากนั้น เราเรียนรู้ถึงการที่โมเสสก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำเหนืออิสราเอลใน 2:11–4:31 เราจะเริ่มต้นด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับกำเนิด และการเลี้ยงดูของโมเสส

กำเนิด และการเลี้ยงดู (1:1–2:10) ข้อเหล่านี้ตอบโต้ข้อคัดค้านใด ๆ ก็ตาม ที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิทธิอำนาจของโมเสส เพียงเพราะว่า โมเสสใช้เวลาวัยเยาว์ในราชสำนักอียิปต์ เรื่องนี้เริ่มต้นโดยกล่าวว่า ฟาโรห์ ก้าวการกบฏเนื่องจากชาวอิสราเอลมีจำนวนเพิ่มขึ้น ฟาโรห์ จึงวางอุบายเจ้าเล่ห์สามประการ เพื่อควบคุมประชากรอิสราเอล แต่การบังคับให้ใช้แรงงานหนักนั้นล้มเหลว คำสั่งที่ให้หมอตำแยสังหารทารกเพศชายชาวอิสราเอลเมื่อแรกเกิด ก็ล้มเหลว และที่สำคัญที่สุด คำสั่งที่ให้สังหารทารกเพศชาย ชาวอิสราเอล โดยการถ่วงน้ำในแม่น้ำไนล์ก็ล้มเหลวด้วย

ความย้อนแย้งนั้น ร้อยเรียงอยู่ตลอดเหตุการณ์เหล่านี้ แต่ความย้อนแย้งที่ใหญ่ที่สุดเกิดขึ้น เมื่อธิดาของฟาโรห์เองกลับสกัดอุบายสุดท้ายนี้ โดยการช่วยชีวิตโมเสสจากแม่น้ำไนล์ ต่อมา ใน 2:10 ธิดาของฟาโรห์ ก็ตั้งชื่อทารกว่า “โมเสส” โดยกล่าวว่า “เราได้อุ้มเขาขึ้นมาจากน้ำ” ทั้งนี้ ในภาษาอียิปต์ “โมเสส” มีความหมายว่า “บุตรชาย” เท่านั้น ซึ่งเท่ากับบ่งบอกให้คนส่วนใหญ่รู้ว่า โมเสสเป็นสมาชิกคนหนึ่งของราชสำนัก แต่ธิดาของฟาโรห์ อธิบายชัดเจนว่า เธอเลือกชื่อ “โมเสส” เพราะมันออกเสียงคล้ายคำกริยาภาษาฮีบรู “มาซาห์” (“מָשָׁה” (“mashah”)) ซึ่งแปลว่า “อุ้ม หรือดึงออกมา” ดังนั้น เมื่อชาวอิสราเอลที่เลื่อมใสได้ยินชื่อของโมเสส จึงมิได้บ่งบอกว่า เขาเป็นโอรสของฟาโรห์ ตรงกันข้าม ชื่อโมเสส ล้อเลียนฟาโรห์ โดยเตือนใจอิสราเอลว่าความพยายามของฟาโรห์ ที่จะทำอันตรายพวกเขานั้นล้มเหลวอย่างไร

การก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำ (2:11–4:31) จากนั้น บทบรรยายเหตุการณ์ก่อนการปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์ ก็หันจากเรื่องกำเนิด และการเลี้ยงดูโมเสส ไปสู่คำถามเกี่ยวกับการที่โมเสสก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำเหนืออิสราเอล ใน 2:11–4:31

ในอพยพ 2:14 ทาสชาวอิสราเอลคนหนึ่ง เผชิญหน้ากับโมเสส และถามว่า “ใครตั้งเจ้าเป็นเจ้านายปกครอง และเป็นตุลาการตัดสินพวกเรา?” ข้อความตอนนี้ ตอบคำถามโดยอธิบายว่า โมเสสได้กลายมาเป็นผู้มีสิทธิอำนาจเหนืออิสราเอลได้อย่างไร คำตอบสำหรับคำถามของชาวอิสราเอลคนนั้นมีลักษณะ “โวหารย้อนคำหักขันตอน” เป็นโครงสร้างทางวรรณกรรม ที่ส่วนต้น และส่วนหลัง ขนาน หรือ ถ่วงสมดุลกัน

หนึ่ง การที่โมเสสหนีออกจากอียิปต์ ในอพยพ 2:11-15 ยืนยันความชอบธรรมของโมเสส ในฐานะผู้นำของอิสราเอลโดยอธิบายว่า ท่านหนีออกจากอียิปต์ เพราะได้สังหารชาวอียิปต์ เพื่อปกป้องชีวิตของชาติชาวอิสราเอลคนหนึ่ง

สอง โมเสสเข้าร่วมกับคนมีเดียนครอบครัวหนึ่ง ใน 2:16-22 ข้อ 22 ระบุว่า ชื่อของบุตรชายของโมเสส คือ “เกอร์โซม” ตามคำอธิบายในข้อความนี้ ชื่อนี้มีเสียงเหมือนกับสำนวนภาษาฮีบรู “เกอร์ ชัม” (“גֶר שָׁם”) (“ger sham”) แปลว่า “คนต่างด้าวที่นั่น” ชื่อนี้บ่งบอกว่า โมเสสรู้สึกเหมือนเป็นคนต่างด้าวท่ามกลางชาวมีเดีย หรือ อาจกล่าวได้ว่า โมเสสไม่เคยละเลยอัตลักษณ์อิสราเอลที่แท้จริงของท่านเลย

ส่วนที่สาม ในอพยพ 2:23-25 ชี้ให้เห็นว่า พระเจ้าจดจำพันธสัญญาของพระองค์เสมอ ในส่วนนี้ ชาวอิสราเอลร้องขอความช่วยเหลือ และพระเจ้าตอบสนอง โดยระลึกถึงพระสัญญาของพระองค์กับอัครบิดรของอิสราเอล

ส่วนที่สี่ สอดคล้องกับส่วนที่สาม บทที่ 3:1–4:17 กล่าวถึงการที่พระเจ้ามอบหมายโมเสส โดยผ่านพุ่มไม้ที่มีไฟไหม้ ในที่นี้ ความเป็นผู้นำของโมเสส ได้รับการยืนยันความชอบธรรมโดยการที่พระเจ้าระลึกถึงพันธสัญญาของพระองค์ กับอัครบิดรของอิสราเอล โดยพระองค์เรียกโมเสสให้นำอิสราเอลออกจากอียิปต์ เพื่อเข้าสู่แผ่นดินพระสัญญา

ส่วนที่ห้า ในอพยพ 4:18-26 สอดคล้องกับส่วนที่สอง ก็คือช่วงเวลาที่โมเสสอยู่กับครอบครัวชาวมีเดียของท่าน ส่วนนี้บรรยายถึง การที่โมเสสเดินทางจากครอบครัวชาวมีเดียของท่านไป ข้อความนี้เน้นที่เกอร์โซมอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากโมเสสไม่ได้ให้เขาเข้าสู่หนัด ในส่วนนี้ พระเจ้าขู่ว่าจะสังหารโมเสส ตามพันธสัญญาของพระองค์กับอับราฮัม ในปฐมกาล 17:10-14 แต่กระนั้น เหตุการณ์นี้ก็สำแดงการสนับสนุนของพระเจ้าที่มีต่อความเป็นผู้นำของโมเสส เรารู้อีกเรื่องหนึ่ง เนื่องจากพระเจ้าตอบสนองด้วยพระเมตตา เมื่อศิปโปราห์ ภรรยาชาวมีเดียของโมเสส ให้เกอร์โซมเข้าสู่หนัด

และท้ายที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับการที่โมเสสหนีออกจากอียิปต์ในตอนต้น อพยพ 4:27-31 รายงานว่า โมเสสได้ย้อนกลับไปอียิปต์ พร้อมกับอาโรน เรื่องที่โมเสสขึ้นมาเป็นผู้นำ ก็ได้รับการยืนยันความชอบธรรม ณ ที่นี้เช่นกัน ใน 4:31 เราเรียนรู้ว่าชาวอิสราเอลเชื่อ และนมัสการพระเจ้า เพราะพระองค์ได้ส่งโมเสสมาหาพวกเขา

ฟังก่อนนะครับ วิธีที่เราเล่าเรื่อง วิธีที่ใครก็ตามเล่าเรื่อง ก็ต้องมีตอนต้น และตอนจบ มีบทนำ มีจุดเปลี่ยน และก็มีบทสรุป ซึ่งก็เป็นลักษณะสมมาตร ดังนั้น ก็ไม่ควรแปลกใจ เมื่อเราพบโครงสร้างลักษณะสมมาตรนี้ ในบทบรรยายในพระคัมภีร์ ความ เป็นจริงแล้ว เราควรคาดหมายว่า จะพบในบทบรรยายของพระคัมภีร์ คนที่เล่าเรื่องราวในพระคัมภีร์ คนที่บรรยายเหตุการณ์ในพระคัมภีร์ ไม่ได้อุปโลกน์เรื่องราวขึ้นเอง พวกเขาไม่ได้ตกแต่งข้อมูล สร้างขึ้นเพื่อให้เหมือนเป็นศิลปะ แต่ที่นี่เป็นข้อเท็จจริงของวิธีการเล่าเรื่อง และเราก็คาดหมายที่จะพบวิธีการเช่นนั้น โดยรู้ว่าโครงเรื่องของบทบรรยายเหตุการณ์ทำงานอย่างไร นั่น ก็จะเป็นเครื่องมือ ช่วยเราให้รู้ว่า ต้องคอยเฝ้าระวัง หรือเฝ้าดูอะไรในการอ่าน

—ดร. กอร์ดอน เอช จอห์นสัน

เมื่อได้เห็นโมเสส ในช่วงเวลาก่อนการปลดปล่อยอิสราเอลออกจากอียิปต์แล้ว เราควรหันไปดูกิจกรรมของโมเสสระหว่าง การปลดปล่อยอิสราเอล ในอพยพ 5:1–18:27

ระหว่างการปลดปล่อย (5:1–18:27)

กิจกรรมของโมเสส ระหว่างการปลดปล่อยอิสราเอล เริ่มต้นที่ช่วงเวลาของท่านในอียิปต์ ในอพยพ 5:1–13:16 เมื่อศึกษาพระธรรมตอนนี้ เราได้เรียนรู้เกี่ยวกับความเป็นผู้นำของโมเสสในการเดินทางออกจากอียิปต์ ไปสู่ภูเขาซีนาย ในอพยพ 13:17–18:27 ให้เราศึกษาช่วงเวลาของโมเสสในอียิปต์

ในอียิปต์ (5:1–13:16) ช่วงเวลาของโมเสสในอียิปต์ ได้ตอบโต้ข้อคัดค้านที่อาจเกิดขึ้นว่า หลายคนต่อต้านโมเสสเนื่องจากความพยายามเบื้องต้น ในอียิปต์ของท่าน ทำให้คนอิสราเอลต้องทุกข์ทรมาน โดยไม่ตั้งใจ

ใน 5:1–6:27 เราได้อ่านพบสองลำดับเหตุการณ์คู่ขนาน โดยทั้งคู่ เกี่ยวข้องกับการที่อิสราเอลปฏิเสธความเป็นผู้นำของโมเสส การที่โมเสสคร่ำครวญ และการที่พระเจ้าให้ความมั่นใจ ลำดับเหตุการณ์แรกปรากฏใน 5:1–6:8 ชาวอิสราเอลปฏิเสธโมเสส โดยมองว่า ท่านชั่วร้ายทำให้เกิดรังเกียจพวกเขา โมเสส ก็คร่ำครวญอย่างต่อมใจ และพระเจ้าก็ให้ความมั่นใจ ถึงการที่พระองค์ทรงเรียกท่านให้นำอิสราเอลออกจากอียิปต์

ลำดับเหตุการณ์ที่สอง ใน 6:9-27 มีแบบแผนคล้ายกัน แต่หลังจากการที่อิสราเอล ปฏิเสธโมเสสเป็นครั้งที่สอง และการที่โมเสสคร่ำครวญเป็นครั้งที่สอง พระเจ้าก็ให้ความมั่นใจในรูปแบบของลำดับวงศ์ตระกูล บทที่

6:13-27 ตามรอยวงศ์ตระกูลของโมเสส และอาโรน ตั้งแต่เลวี บรรพบุรุษของพวกเขา ไปจนถึง ฟิเนหัส หลานชายของอาโรน แนนอน เลวินั้นเป็นหนึ่งใน 12 อัครบิดรของอิสราเอล และตามบันทึกในกัณดารวิถี 25 และ 31 ฟิเนหัส ได้นำชาวอิสราเอลปรนนิบัติพระเจ้าอย่างสัตย์ซื่อในยุคของคนรุ่นที่สอง ในที่นี้ พระเจ้าให้ความมั่นใจแก่คนรุ่นที่สองว่า โมเสส และอาโรน คือชาวอิสราเอลอย่างแท้จริง ผู้สืบเชื้อสายมาจากเผ่าต่าง ๆ ของยาโคบ และเมื่อมองไปที่ฟิเนหัส พวกเขาจะเห็นมรดกอันสัตย์ซื่อของโมเสส และอาโรนโดยตรง และมีความมั่นใจว่าชายทั้งสองนี้ได้รับการทรงเรียกจากพระเจ้าเพื่อเป็นผู้นำของพวกเขา

สิ่งนี้้นำเราไปสู่กิจกรรมสำคัญส่วนที่สองของโมเสสในอียิปต์ ได้แก่ การพิพากษาอันมหัศจรรย์ของพระเจ้าเหนืออียิปต์ ในอพยพ **6:28–13:16** บทเหล่านี้ยืนยันความชอบธรรมในสิทธิอำนาจของโมเสส โดยชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของท่าน ในการที่พระเจ้าพิพากษาชาวอียิปต์ด้วยวิธีการเหนือธรรมชาติ

การเปิดฉากพิพากษาดำเนินไปปรากฏใน **6:28–7:13** ไม่เท่าของอาโรน กลายเป็นนุอย่างอัศจรรย์ และสำแดงฤทธานุภาพของพระเจ้าเหนืออียิปต์ โดยการกลืนน้ำแห่งนั้น ที่นักมายากลของฟาโรห์เสกขึ้นมา หลังการเปิดฉากอัศจรรย์นี้ ก็ตามมาด้วยชุดคำพิพากษาอีกเก้าครั้ง อันปรากฏในอพยพ **7:14–10:29** การพิพากษาเก้าครั้งนี้ แบ่งย่อยได้อีกเป็นสามชุดพอดี โดยแต่ละชุด เริ่มต้นที่โมเสสเผชิญหน้ากับฟาโรห์ที่แม่น้ำไนล์

ชุดแรกดำเนินจาก **7:14** ถึง **8:19** โดยครอบคลุม การอัศจรรย์ คือ น้ำกลายเป็นเลือด กบปกคลุมทั่วแผ่นดิน และเหลือบบินขึ้นมาจากพื้นดิน ชุดที่สองอยู่ใน **8:20–9:12** โดยครอบคลุมภัยพิบัติจากตัววัน ภัยพิบัติที่ตกลงบนปศุสัตว์ของชาวอียิปต์ และภัยพิบัติที่ทำให้เกิดฝี ชุดที่สามอยู่ใน **9:13–10:29** อันประกอบด้วย การพิพากษาดำเนินไป ลูกเห็บ ดักแด้ และความมืด บทบาทสำคัญของโมเสสในการพิพากษาอย่างอัศจรรย์ทั้งหมดนี้ ยืนยันสิทธิอำนาจของท่านในฐานะผู้นำของอิสราเอล ท้ายที่สุด การพิพากษาล่าสุดท้ายเหนือบุตรชายหัวปีของชาวอียิปต์ ก็ปิดฉากเหตุการณ์ตอนนี้ใน **11:1–13:16** หลังจากพระเจ้าได้สังหารบุตรชายหัวปีทุกคนในอียิปต์แล้ว ฟาโรห์ ก็ยอมปล่อยอิสราเอลไปในที่สุด

เมื่อได้ศึกษาเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอียิปต์ ระหว่างการปลดปล่อยอิสราเอลแล้ว เราควรหันไปศึกษาวิธีการที่พระเจ้ายืนยันความชอบธรรม ในสิทธิอำนาจของโมเสส ระหว่างช่วงการเดินทางจากอียิปต์ไปถึงภูเขาซีนาย ในอพยพ **13:17–18:27**

ในช่วงการเดินทาง (13:17–18:27) เอละ แม่อิสราเอลจะประสบความสำเร็จอย่างมากในการเดินทางสู่ภูเขาซีนาย แต่ก็สำคัญที่เราต้องเข้าใจว่า อิสราเอล มิได้ออกจากอียิปต์โดยปราศจากการเตรียมตัว อพยพ **13:18** บอกเราอย่างชัดเจนว่า ชาวอิสราเอลออกจากอียิปต์โดย “ถืออาวุธพร้อมรบ” เพื่อความชัดเจนในประเด็นทางการทหารนี้ ลักษณะสำคัญของบันทึกส่วนนี้ จึงเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์กับชนชาติอื่น ๆ และความจำเป็นของกองทัพอิสราเอล ในเรื่องน้ำ และอาหาร

การเดินทางที่ผู้สมรภูมิของอิสราเอล แบ่งออกเป็นสี่ส่วนหลัก ส่วนแรก เกี่ยวข้องกับการยืนยันความชอบธรรมในสิทธิอำนาจของโมเสส ที่ชายฝั่งทะเล ใน 13:17–15:21 หลังจากอิสราเอลได้ข้ามทะเลบนพื้นดินแห้ง ในอพยพ 14:31 เราอ่านพบการยืนยันความชอบธรรมของโมเสสดังนี้:

ประชาชนก็เกรงกลัวองค์พระผู้เป็นเจ้า และวางใจในพระองค์ และในตัวโมเสส
ผู้รับใช้ของพระองค์
(อพยพ 14:31)

ข้อความนี้ ซึ่งประเด็นสำคัญในจุดนี้อย่างทรงพลังยิ่ง กองทัพอิสราเอลนั้น “เกรงกลัวองค์พระผู้เป็นเจ้า และวางใจในพระองค์” และพวกเขายังวางใจ “ในตัวโมเสส ผู้รับใช้ของพระองค์” ด้วยแน่นอน ข้อความนี้ชัดเจนสำหรับผู้อ่านหนังสืออพยพกลุ่มดั้งเดิม พวกเขาก็ต้องวางใจในพระเจ้าและในโมเสสในยุคของตนด้วย

หลังจากนี้ กองทัพอิสราเอลเดินทางไปยังถิ่นทุรกันดารซุร์ ใน 15:22-27 ที่นั่น ประชากรได้ท้าทายสิทธิอำนาจของโมเสส โดยต่อว่าโมเสส เพราะน้ำที่พวกเขาพบนั้น ไม่สามารถดื่มได้ ดังนั้น พระเจ้าจึงยกภูเขาโมเสสขึ้น เป็นผู้นำอิสราเอล โดยได้ทรงมอบไม้杖หนึ่งแก่ท่าน ซึ่งจะทำให้หน้านั้นดื่มได้

ในส่วนที่สาม ชาวอิสราเอลได้มาถึงถิ่นทุรกันดารสิน ใน 16:1-36 ที่นั่น ประชากรได้ท้าทายสิทธิอำนาจของโมเสสอีกครั้ง โดยต่อว่าโมเสส และอาโรน แต่ครั้งนี้ ในข้อ 7 โมเสสยืนยันว่า แท้จริงแล้ว พวกเขา กำลังต่อว่าพระเจ้า และพระเจ้ายืนยันความชอบธรรมของโมเสส โดยส่งนกคุ้มมาให้อิสราเอลรับประทานเป็นอาหาร และประทานมานาให้อย่างต่อเนื่อง

พระเจ้ายืนยันสิทธิอำนาจของโมเสส โดยประทานสิ่งจำเป็นแก่ประชากรในถิ่นทุรกันดาร ถึงแม้พวกเขาต่อว่าโมเสส และต่อว่าพระผู้เป็นเจ้า แต่พระเจาก็ทรงพระกรุณาประทานน้ำจากศิลาแก่พวกเขา พระองค์ประทานมานาจากสวรรค์แก่พวกเขา และทั้งหมดนี้ไม่ใช่เพียงเพราะพระเจ้าใส่ใจใจพวกเขา ในฐานะพระบิดาเท่านั้น แต่เพื่อยืนยันด้วยว่าจริง ๆ แล้ว โมเสส ก็คือผู้ที่พระองค์ส่งมา ... ในฐานะคริสเตียน หลายครั้งเราไม่เคยคิดที่จะเชื่อในมนุษย์ และมอบความไว้วางใจของเราในมนุษย์ แต่กรณีนี้ แท้จริงแล้ว ประชากรไม่เพียงถูกเรียกให้มอบความไว้วางใจในองค์พระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น แต่ในโมเสสด้วย ในฐานะพันธกร และตัวแทนของพระผู้เป็นเจ้า เราเห็นสิ่งนี้เมื่อมองกลับไปที่ยอดหนึ่งของทะเลแดง เมื่อพระเจ้ามีชัยชนะอย่างเด็ดขาดเหนือกองทัพของอียิปต์ ที่กำลังพยายามข้ามทะเลมา แต่ที่นั่น ยอดหนึ่งของทะเล พระคัมภีร์กล่าวว่าบรรดาประชากร ก็ชื่นชมยินดี สรรเสริญพระเจ้า และพวกเขามอบความเชื่อวางใจในพระเจ้า และในโมเสสด้วย

—ศ. โธมัส เอ็กเกอร์

สถานที่ที่สี่ อันเป็นที่สุดท้ายที่อิสราเอลเดินทางไป คือเรฟีม ในอพยพ 17:1–18:27 ตอนที่ค่อนข้างยาวนี้ แบ่งออกเป็นสามเหตุการณ์ หนึ่งในอพยพ 17:1-7 ประชาชนทดลองพระเจ้า เมื่อพวกเขาบ่นอีกครั้งหนึ่งเกี่ยวกับน้ำดื่ม พระเจ้าสนองต่อพวกเขา โดยบัญชาโมเสส ให้พาผู้อาวุโสไปภูเขาซีนาย กับท่านด้วย ที่นั่น พระเจ้าบัญชาให้โมเสสใช้ไม้เท้าตีหิน และน้ำก็พุ่งออกมา อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จะมีการอัศจรรย์นี้ แต่คนอิสราเอลก็กลับโต้แย้งกับพระเจ้ายิ่งขึ้น ในข้อ 7 พวกเขาถึงกับแสดงความสงสัยอย่างทำท้าวว่า “องค์พระผู้เป็นเจ้าสถิตท่ามกลางพวกเราจริงหรือไม่?” สองเหตุการณ์ที่ตามมาทำให้เรื่องนี้ยุติลง

ก่อนอื่น เพื่อเข้าใจว่าสองเหตุการณ์นี้ตอบคำถามอย่างไร เราจำเป็นต้องระลึกถึงสิ่งหนึ่งที่ชาวอิสราเอลรู้เป็นอย่างดี ในปฐมกาล 12:3 พระเจ้าได้สัญญากับอับราฮัมว่า พระองค์จะอวยพรคนเหล่านั้น ที่อวยพรอิสราเอล และจะสาปแช่งคนเหล่านั้นที่สาปแช่งพวกเขา ดังนั้น ตามพระสัญญานี้ ในอพยพ 17:8-16 เมื่อคนอามาเลหโจมตีอิสราเอล พระเจ้าก็ทำรบ และสาปแช่งพวกคนอามาเลห

จากนั้น ในเหตุการณ์สุดท้ายของตอนนี ใน 18:1-27 เยโรมาพบโมเสสอย่างสันติ เนื่องจากเยโรอวยพรคนอิสราเอล เยโรจึงได้รับพระพรจากพระเจ้า สองเหตุการณ์นี้แสดงให้เห็นอย่างไม่มีข้อสงสัยว่า พระเจ้าสถิตอยู่กับคนอิสราเอลตามที่พระองค์ได้สัญญากับอับราฮัม เมื่อกองทัพของอิสราเอลติดตามโมเสส พวกเขาได้รับการพิทักษ์ โดยการสถิตอยู่อันทรงมหิทธิฤทธิ์ของพระเจ้า

จนถึงตอนนี้ เราได้เห็นว่า โครงสร้าง และเนื้อหาของอพยพได้บรรยายถึงสิทธิอำนาจของโมเสสอย่างไร โดยการเน้นไปที่โมเสส และการปลดปล่อยอิสราเอลจากอียิปต์ เพื่อเดินทางไปยังภูเขาซีนาย บัดนี้ เราควรหันไปศึกษาส่วนที่สองของอพยพ ใน 19:1–40:38 บทเหล่านี้แสดงสิทธิอำนาจของโมเสส และที่ภูเขาซีนาย โมเสสได้เตรียมชาวอิสราเอล ให้พร้อมสำหรับแผ่นดินคานาอัน

การเตรียมให้พร้อมสำหรับคานาอัน (อพยพ 19:1–40:38)

นักศึกษาพระคัมภีร์ส่วนใหญ่ ต่างคุ้นเคยต่อสิ่งที่เกิดขึ้นกับโมเสส และชาวอิสราเอล ระหว่างการตั้งค่ายอยู่ที่ภูเขาซีนายว่า พระเจ้าได้ประทานพระบัญญัติ และพลับพลาของพระองค์แก่พวกเขาอย่างไร แต่อพยพบอกเราเพียงไม่กี่สิ่งที่เกิดขึ้นที่นั่นจริง ๆ เรารู้อะไร เพราะหนังสือเลวีนิติบอกเราถึงสิ่งอื่น ๆ อีกมากมายที่เกิดขึ้นในเวลานั้น ด้วยเหตุนี้ เราจึงรู้ว่าบทเหล่านี้นำเสนอเฉพาะเรื่องราวที่ถูกคัดสรร โดยถูกออกแบบมา โดยเน้นมุมมองบางประการเกี่ยวกับเหตุการณ์เหล่านี้ ตามที่เราจะได้เห็น บทเหล่านี้เน้นพิเศษ ในประเด็นที่ว่า พระเจ้าสำแดงสิทธิอำนาจของโมเสสเหนืออิสราเอลที่ภูเขาซีนายอย่างไร

โมเสส และการเตรียมพร้อมของอิสราเอล สำหรับแผ่นดิน คานาอัน แบ่งออกเป็นสองส่วนหลัก ส่วนแรก ปรากฏในอพยพ 19:1–24:11 โดยกล่าวถึงสิทธิอำนาจของโมเสส และพันธสัญญากับอิสราเอล ส่วนที่สอง ใน 24:12–40:38 เน้นย้ำที่สิทธิอำนาจของโมเสส และพลับพลาของอิสราเอล ให้เราดูที่พันธสัญญากับอิสราเอล

พันธสัญญากับอิสราเอล (19:1–24:11)

ถึงตรงนี้ บันทึกเรื่องพันธสัญญากับอิสราเอล ได้ตอบคำถามสำคัญมากหลายประการ สำหรับผู้อ่านหนังสืออพยพกลุ่มดั้งเดิม เหตุใดคนรุ่นที่สองของการอพยพ จึงควรรอคอยจนต่อพระบัญญัติตามพันธสัญญา ที่บรรพบุรุษของเขาได้รับจากโมเสสที่ภูเขาซีนาย? เหตุใดพวกเขาจึงไม่ควรดำเนินตามแนวทางอื่น?

อพยพบทต่าง ๆ ที่เน้นย้ำพันธสัญญากับอิสราเอล ตอบคำถามนี้ในสี่ขั้นตอน หนึ่งในอพยพ 19:1 จนถึงตอนต้นของข้อ 8 เราได้พบการริเริ่มพันธสัญญาของอิสราเอลกับพระเจ้า

การริเริ่มพันธสัญญา (19:1-8ก) ข้อความเหล่านี้บรรยายเงื่อนไขพื้นฐานของพันธสัญญาผ่านโมเสส นั่นคือ พระเจ้าได้สำแดงพระกรุณาธิคุณแก่ชาวอิสราเอล พระองค์ปรารถนาความภักดีจากพวกเขา และพวกเขาก็ได้รับพระพร ถ้าเชื่อฟังพระองค์ อพยพ 19:8 จบเหตุการณ์นี้ด้วยการที่อิสราเอลได้ ตอบสนองอย่างกระตือรือร้น และเป็นเอกฉันท์ “เราจะทำทุกสิ่ง ตามที่องค์พระผู้เป็นเจ้าตรัสสั่ง” แน่نون ประเด็นนี้ชัดเจนมาก ผู้อ่านหนังสืออพยพ รุ่นที่สองก็ควรทำตามแบบอย่างของบรรพบุรุษด้วย พวกเขาควรกลับมาก้มแทบพันธสัญญาของพระเจ้าที่ผ่านโมเสส ด้วยความกระตือรือร้นไม่แพ้กัน

ความวางใจของอิสราเอลในโมเสส (19:8ข–20:20) ขั้นตอนที่สองของสิทธิอำนาจของโมเสส และพันธสัญญากับอิสราเอล เน้นการที่อิสราเอลไว้วางใจโมเสส ในฐานะคนกลางระหว่างพันธสัญญาของพระเจ้า จุดเริ่มต้นอยู่ในอพยพ 19 ในช่วงหลังของข้อ 8 และดำเนินไปจนถึง 20:20 คุณคงจำได้ว่าในอพยพ 19:9 พระเจ้าสัญญากับโมเสสว่า

เราจะมาหาเจ้าในเมฆหนาที่บ เพื่อเหล่าประชากรจะได้ยินเสียงเราพูดกับเจ้า และเขาจะได้ไว้วางใจในตัวเจ้าเสมอไป (อพยพ 19:9)

จงสังเกตในข้อนี้ว่า พระเจ้าตรัสว่า พระองค์จะปรากฏพระองค์บนภูเขาซีนาย และตรัสกับโมเสส เพื่อที่ “ประชากร ... [จะ] ไว้วางใจในตัว [โมเสส] เสมอไป” แล้วฉากที่ตามมาก็อธิบายว่า พระเจ้าได้ทรงรักษาพันธสัญญานี้อย่างไร

เนื้อหาสำคัญของขั้นตอนนี้ ประกอบด้วยสองชุดเหตุการณ์คู่ขนาน แต่ละชุดประกอบด้วยพระบัญชาของพระเจ้า ความเชื่อฟังของโมเสส และการสำแดงพระองค์เอง ชุดแรก ปรากฏใน 19:10-19 โดยพระเจ้าบัญชาโมเสสให้เตรียมอิสราเอลให้พบกับพระองค์ โมเสสเชื่อฟังพระบัญชา และผลก็คือ พระเจ้าสำแดงพระองค์เองอย่างมหัศจรรย์บนภูเขาซีนาย สำแดงการสถิตอยู่ด้วยของพระองค์ในสง่าราศีให้พวกเขาเห็น และได้ยิน

จากนั้น เราอ่านพบชุดที่สองในอพยพ 19:20-25 พระเจ้าบัญชาโมเสส ให้เตรียมประชากรอีกครั้งหนึ่ง และโมเสสก็เชื่อฟัง ผลก็คือ ใน 20:1-17 บทบรรยายก็นำกลับมาถึงการสำแดงพระองค์บนภูเขาซีนาย ซึ่งพระเจ้าได้ตรัสบัญญัติ 10 ประการให้คนอิสราเอลทั้งปวงได้ยิน

เพื่อให้สอดคล้องกับพระสัญญาของพระเจ้า ในตอนเปิดเรื่องของส่วนนี้ อพยพ 20:18-20 อธิบายว่า พระสัญญาของพระเจ้ากับโมเสสนั้นถูกทำให้สำเร็จเป็นจริง ข้อเหล่านี้ฉายภาพที่ว่า หลังจากได้ยินพระสุรเสียงของพระเจ้าจากภูเขาแล้ว ชาวอิสราเอลหวาดกลัวเพียงใด จนถึงกับวิงวอนพระเจ้าให้หยุดตรัสกับพวกเขาโดยตรง พวกเขาอ้อนวอนโมเสสให้เป็นตัวแทนของพระเจ้าเพื่อกล่าวกับพวกเขาแทน นัยสำคัญของคำขอร้องนี้ต่อผู้รับสารรุ่นที่สองนั้นชัดเจนเพียงพอ บรรพบุรุษของพวกเขาเองหันมาหาโมเสส ผู้เป็นคนกลางของพระบัญญัติตามพันธสัญญาของพระเจ้า และพวกเขาก็ควรทำสิ่งเดียวกันด้วย

พระบัญญัติตามพันธสัญญาทางโมเสส (20:21–23:33) ขั้นตอนที่สาม ในเรื่องสิทธิอำนาจของโมเสส และพันธสัญญากับอิสราเอล พบในอพยพ 20:21–23:33 บทเหล่านี้นำเสนอเนื้อหาของพระบัญญัติตามพันธสัญญา ซึ่งมาจากโมเสส ขั้นตอนทั้งหมดนี้ ยืนยันความชอบธรรมในสิทธิอำนาจของโมเสส โดยระบุว่าพระเจ้าเอง ได้บัญชาให้โมเสสมอบพระบัญญัติแก่อิสราเอล

ขั้นตอนนี้ถูกนำเสนอใน 20:21-26 ในที่นี้ พระเจ้าบัญชาโมเสสให้บอกอิสราเอลถึงพระบัญญัติของพระองค์ เรื่องการนมัสการ พระบัญชาเกี่ยวกับรูปเคารพ และแท่นบูชา ในภาพรวม ข้อเหล่านี้ได้ขยายความหมาย ของบัญญัติ 10 ประการสองข้อแรก จากนั้น พระเจ้าบัญชาโมเสสให้บอกอิสราเอลเกี่ยวกับเนื้อหาของหนังสือแห่งพันธสัญญา ใน 21:1–23:33

เพื่อเข้าใจว่า หนังสือแห่งพันธสัญญา ทำหน้าที่อย่างไรในอิสราเอล จึงสำคัญที่เราต้องรู้ว่า ในอพยพ 21:1 พระเจ้าได้บรรยายถึงหนังสือแห่งพันธสัญญาดังนี้ว่า

ต่อไปนี้เป็นบทบัญญัติที่เจ้าจะต้องตราไว้ ต่อหน้าพวกเขา (อพยพ 21:1)

คำศัพท์ภาษาฮีบรู ที่ถูกแปลในที่นี้ว่า “พระบัญญัติ” ก็คือ “ฮัมมิชพาทิม” (“חֻמּוֹתַי” (“hammishpatim”)) ซึ่งแฝงนัยเกี่ยวกับ “การพิพากษา ตามกฎหมาย” หรือเราอาจเรียกว่า “กฎหมายคดีความ” การระบุหนังสือแห่งพันธสัญญาเช่นนี้ ทำให้เรามีแนวทางชัดเจนเรื่องพระบัญญัติสองส่วนตามพันธสัญญาของพระเจ้า ซึ่งมาจากโมเสส สำคัญคือ บัญญัติ 10 ประการนั้น ทำหน้าที่เป็นบัญญัติตามกฎหมาย หรือ หลักการทั่วไปทางกฎหมาย ส่วนหนังสือแห่งพันธสัญญา นำเสนอแบบอย่างทางกฎหมายภายใต้หลากหลายหัวข้อ ให้ผู้วินิจฉัยของอิสราเอลถือปฏิบัติ แบบอย่างเหล่านี้มีมากมายที่คล้ายคลึงกับประมวลกฎหมายฮัมบูราบี และประมวลกฎหมายอื่น ๆ ในตะวันออกใกล้ยุคโบราณ ประมวลกฎหมายเหล่านี้ และหนังสือแห่งพันธสัญญา ถูกออกแบบมาให้ผู้วินิจฉัย หรือผู้พิพากษาใช้ในศาลยุติธรรมในประเทศของตน

หนังสือพันธสัญญา มีความคู่ขนานมากมายกับประมวลกฎหมายอื่น ๆ ที่เรารู้จักในตะวันออกใกล้ยุคโบราณ นับตั้งแต่ปลายสหัสวรรษที่สาม ไปจนถึงสหัสวรรษที่สอง ก่อนคริสตกาล ซึ่งแตกต่างกันตามบริบทของพันธสัญญา ประมวลกฎหมาย ฮัมบูราบี เป็นเอกสารที่รู้จักกันดีที่สุด ซึ่งครอบคลุมกว้างขวางที่สุดในบรรดาประมวล

กฎหมายประเภทนี้ ... วิธีการบัญญัติกฎหมาย ในรูปแบบแผน “ถ้า-จะนั้น” โดยรูปแบบที่ “จะนั้น” มักระบุการปรับโทษทางแพ่งในแต่ละคดีด้วย ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับแนวทางที่พระบัญญัติถูกบัญญัติไว้ในอพยพ ข้าพเจ้าคิดว่า ตั้งแต่บทที่ 21:1 จนถึงประมาณบทที่ 22:16 ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่าเป็นโครงสร้าง ที่มีรูปแบบ “ถ้า-จะนั้น” ซึ่งเป็นที่รู้จักกันว่ารูปแบบหลักธรรมจริยา หรือ รูปแบบกฎหมายคดีความ เมื่อเราลงลึกในรายละเอียดจริง ๆ ความแตกต่างระหว่างสังคมอิสราเอล ยุคโบราณ และสังคมบาบิโลนยุคโบราณ ซึ่งจะเรียกว่า นครรัฐ ในเมโสโปเตเมีย ก็ได้ ก็ใหญ่หลวงมาก และมีอยู่ทั่วไป นครรัฐ ในดินแดนบาบิโลเนีย เช่น บาบิโลน เป็นสังคมที่มีลำดับชั้นเคร่งครัด โดยมีเสรีชน คนที่เกิดมาเป็นเสรีชน และคนธรรมดา อยู่ในระดับหนึ่ง และในอีกระดับหนึ่งก็คือ ทาส สังคมเช่นนี้ยังมีระบบเศรษฐกิจที่มีการแบ่งชั้นกันอย่างเคร่งครัด และมีบทบาททางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันมากด้วย มีวิหารรวมศูนย์ที่ทรงอำนาจ เป็นตัวกำหนดเศรษฐกิจทั้งหมด วัง หรือราชวัง เป็นตัวแปรสำคัญในโครงสร้างสังคมแทบจะเหมือนกับสังคมศักดินา อย่างสังคมยุคกลางที่เราเรารู้จักกันดี สังคมอิสราเอลนั้นมีความเท่าเทียมสูงกว่ามาก ไม่ใช่ในแง่ของปัจเจกบุคคลสมัยปัจจุบัน แต่เป็นสังคมที่อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจแบบเกษตรกรรมและการที่เฝ้าต่าง ๆ จัดสรรระยะเวลาการใช้ที่ดิน ดังนั้น เราจึงพบว่าในประมวลกฎหมายฮัมมูราบี มีลักษณะเด่นที่ไม่เหมือนกัน มีการกำหนดระดับชั้นทางสังคมที่ไม่เหมือนกัน

—ดร. ดักลาส กร็อบบี้

สัตยาบันเพื่อยอมรับพันธสัญญา (24:1-11) ในขั้นตอนที่สี่ ขั้นตอนสุดท้ายในเรื่องสิทธิอำนาจของโมเสส และพันธสัญญากับอิสราเอล อพยพ 24:1-11 บันทึกการให้สัตยาบันในการยอมรับพันธสัญญา ขั้นตอนที่สี่นี้ ทำให้สิ่งที่เริ่มต้นด้วยการสถาปนาพันธสัญญาในอพยพ 19:1 ไปจนถึงตอนต้นของข้อ 8 เสร็จสิ้นลง ให้เราสังเกตเป็นพิเศษว่า ทั้งอพยพ 24:3 และ 7 สะท้อนถึงสิ่งที่เกิดขึ้น ใน 19:8 ซึ่งอิสราเอลกล่าวว่าเป็นเสียงเดียวกันว่า จะมุ่งมั่นกระทำทุกสิ่งที่พระเจ้าได้ทรงบัญชา

สิ่งที่เกิดขึ้นหลังจากจุดนี้ ได้บรรยายถึงการที่ผู้นำของอิสราเอลขึ้นไปบนภูเขาซีนาย พวกเขาได้เห็นพระเจ้า กิน และดื่ม ด้วยความเป็นหนึ่งเดียวกัน อันแสนวิเศษกับพระองค์ ความอัศจรรย์ของฉากแห่งสันติสุข และความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้านี้ ถูกออกแบบมา เพื่อจัดความรู้สึกถึงเล โด ๆ ที่ผู้อ่านอพยพกลุ่มดั้งเดิมอาจจะเคยมี พวกเขาจะมีประสบการณ์กับสันติสุข และความเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้าได้อย่างไร? ก็โดยการยอมรับสิทธิอำนาจอันดำรงอยู่ ของพระบัญญัติตามพันธสัญญาพระเจ้า ที่ผ่านมาจากโมเสสในยุคของตนเท่านั้น

เมื่อได้สำรวจประเด็นของโมเสส และการเตรียมชาวอิสราเอลสำหรับแผ่นดินคานาอันที่ภูเขาซีนาย โดยศึกษาพันธสัญญากับอิสราเอลในอพยพ 19:1–24:11 แล้ว เราก็ควรหันไปที่จุดเน้นสำคัญสุดท้ายของอพยพ

การเน้นย้ำ เรื่องสิทธิอำนาจของโมเสส และพลัปลาของอิสราเอล ปรากฏในอพยพ 24:12–40:38 ซึ่งสนับสนุนสิทธิอำนาจที่โมเสสมี โดยเน้นที่บทบาทสำคัญของโมเสส ในการสถาปนาลัปลาของพระเจ้า

พลัปลาของอิสราเอล (24:12–40:38)

นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาส่วนใหญ่ คิดถึงพลัปลาของอิสราเอลว่าแทบจะไม่ต่างจากโบสถ์เล็ก ๆ สำหรับการนมัสการ แต่การค้นพบทางโบราณคดีเมื่อไม่นานมานี้ บ่งบอกอย่างหนักแน่นว่า พลัปลาเป็นสิ่งยิ่งใหญ่กว่านั้นมาก ในอียิปต์ยุคโบราณมีธรรมเนียมว่า เมื่อฟาโรห์ ออกไปยังสมรภูมิมรณ พร้อมกับกองทัพเขา ฟาโรห์ก็จะประทับอยู่ในเต็นท์ ที่มีโครงสร้างสลัซับซ้อน หรือจะเรียกว่า วังเคลื่อนที่ ก็ได้ เต็นท์สงครามของพระราชานี้ ประกอบด้วยห้องมิดชิด ด้านใน และด้านนอก โดยมีลานล้อมรอบ ที่เต็นท์แบบนี้ กองทัพจะถวายเป็นคารพแด่พระราชาราช และรับพระบัญชาจากพระองค์ ในลักษณะเดียวกันนี้ อพยพก็ได้นำเสนอพลัปลาของพระเจ้าว่าเป็นยิ่งมกยิ่งกว่าเพียงสถานนมัสการธรรมดา แต่คือ เต็นท์สงครามของพระเจ้า เมื่อเป็นเช่นนั้น พลัปลา จึงเป็นที่ที่กองทัพอิสราเอลถวายเป็นคารพแด่มหากษัตริย์เบื้องบน และเป็นสถานที่ ที่มหากษัตริย์เบื้องบนของอิสราเอลเปิดเผยราชโองการของพระองค์แก่กองทัพอิสราเอล

พระบัญชาเพื่อสร้างพลัปลา (24:12–31:18) บันทึกเรื่องสิทธิอำนาจของโมเสส และพลัปลาของอิสราเอลแบ่งออกเป็นสามส่วนหลัก หนึ่ง อพยพ 24:12–31:18 กล่าวถึงพระบัญชาของพระเจ้าต่อโมเสส เกี่ยวกับการสร้างพลัปลา พระบัญชาเริ่มต้นในอพยพ 24:12-18 ด้วยการที่พระเจ้าทรงเรียกโมเสสให้รับบัญญัติ 10 ประการบนแผ่นศิลา จากนั้น พระบัญชาของพระเจ้า ที่เจาะจงเกี่ยวกับการสร้างพลัปลาก็ปรากฏใน 25:1–31:17 พระบัญชาทั้งหมดนี้ บรรยายอย่างละเอียดเกี่ยวกับการตกแต่ง และลักษณะสถาปัตยกรรมของพลัปลา พระเจ้ายังได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับบุคลากรและข้อบังคับที่ปุโรหิต ช่างฝีมือ และแรงงานที่มีฝีมือต้องปฏิบัติในพลัปลา และพระองค์ได้ประทานพระบัญชาโดยตรง เกี่ยวกับวันสะบาโตในแต่ละสัปดาห์ จำนวนและความยาวของรายละเอียดเหล่านี้สะท้อนถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ เมื่อเข้ามาในเต็นท์สงครามของพระเจ้า จากนั้น หลังจากใจความสำคัญของพระบัญชาแล้ว เราก็คพบในอพยพ 31:18 ว่า โมเสสได้รับบัญญัติ 10 ประการบนแผ่นศิลาอย่างสำเร็จด้วยดี พระบัญชาของพระเจ้าเกี่ยวกับพลัปลาได้สิ้นสุดลงในข้อนี้

ขอให้อ่านว่า หลายครั้งในพระบัญชาส่วนนี้ พระเจ้าชี้ให้เห็นอย่างชัดเจนว่า ข้อบังคับของพระองค์มิได้มีไว้เพื่อคนอิสราเอลที่ภูเขาซีนายเท่านั้น แต่สำหรับผู้รับสารที่เป็นคนรุ่นที่สองของการอพยพด้วย ในข้อความเช่น อพยพ 27:21; 28:43; 29:9 และ 42; 30:21; และ 31:16 พระเจ้าใช้หลายข้อความที่มีความหมายเดียวกันกับวลีว่า “ข้อปฏิบัติถาวรสำหรับชนอิสราเอลสืบไปทุกชั่วอายุ” ไม่ว่าจะมองจากแง่มุมใด คำบัญชานี้ บ่งบอกว่า พระบัญชาของพระองค์ในเรื่องพลัปลานั้น จะต้องถูกรักษาไว้ โดยคนรุ่นหลังในอนาคตด้วย แน่นอน ประเด็นของการกำหนดเช่นนี้ ก็ชัดเจนสำหรับผู้รับสารดั้งเดิม พวกเขาต้องเชื่อฟังพระบัญชาของพระเจ้าเกี่ยวกับเรื่องพลัปลาในยุคของตนเช่นกัน

มีความคู่ขนานหลายประการ โดยเฉพาะในเรื่องวิทยาการ ในการสร้างพลัปลา ตามที่บรรยายไว้ในหนังสืออพยพว่าจะประกอบขึ้นอย่างไร โดยใช้เสา คานค้ำ และอื่น ๆ รวมทั้งการถอดออกมาเป็นส่วน ๆ และการเคลื่อนย้ายอย่างมีประสิทธิภาพ ใดๆ ด้วย มีสิ่งก่อสร้างที่มีลักษณะคู่ขนานกับพลัปลานั้นในอียิปต์ ต่างยุค ต่างสมัยกัน แต่ความคู่ขนานที่เด่นชัดที่สุด ก็คือ ภาพศิลปะปูนที่เป็นรูป ฟาโรห์รามเซส ที่ 2 ในสมรภูมิมิรบแห่งคาเดช ในวิหารอาบู ซิมเบล ซึ่งตัวฟาโรห์เองอ้างว่าสามารถพิชิตชัยชนะได้ แต่นักวิชาการส่วนใหญ่คิดในทำนองที่ว่า เขาคงโชคดี ที่หนีเอาชีวิตรอดออกมาได้มากกว่า แต่บนผนังของวิหาร อาบู ซิมเบล มีภาพปูนที่แสดงให้เห็นภาพ เต็มที่ของฟาโรห์เอง เป็นเต็มที่สงครามของฟาโรห์ และมีมิติเหมือนกับพลัปลาทุกประการ โดยมีห้องด้านใน ทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัส ซึ่งน่าจะเป็นห้องราชบัลลังก์ของฟาโรห์ จากนั้นก็มีบริเวณโถง ที่ยาวกว่า ซึ่งมีความยาวมากกว่าห้องด้านในสองเท่า และเมื่อออกไปภายนอก ก็มีลานสี่เหลี่ยม ผืนผ้า ซึ่งคล้ายคลึงอย่างมากกับลานสี่เหลี่ยม ผืนผ้ารอบ ๆ พลัปลา นอกจากนั้น ในภาพปูนดังกล่าว เรายังได้เห็นกองทหาร สี่กอง ของกองทัพฟาโรห์ ประจำอยู่ในสี่ด้านของค่าย คล้ายคลึงกับที่บรรยายไว้ในหนังสือกันดารวิถี สำหรับพลัปลานั้น คนกลุ่มแรกที่ประจำการอยู่โดยรอบ ได้แก่ คนเลวี และทั้งสี่ด้าน ก็ประจำการโดยเจ้าหน้าที่ที่สุด แต่ละชุดมาจากสามเผ่า

—ดร. ดักลาส กร็อบบี้

ความล้มเหลว และการรื้อฟื้น (32:1-34:35) หลังจากพระบัญชาของพระเจ้าในเรื่องพลัปลาแล้ว โมเสสก็ได้บรรยายถึงความล้มเหลว และการรื้อฟื้นอิสราเอล ที่เชิงภูเขาศินาย ในอพยพ 32:1–34:35 บทเหล่านี้ แบ่งออกเป็นสามขั้นตอนสำคัญ ใน 32:1-35 เราอ่านพบว่า คนอิสราเอลละเมิดพันธสัญญาของพวกเขา กับพระเจ้า โดยกราบไหว้รูปปั้นลูกวัวทองคำ ที่ภูเขาศินาย บทเหล่านี้ ยืนยันสิทธิอำนาจอันชอบธรรมของโมเสส เนื่องจากโมเสสผูกพันใกล้ชิดกับอิสราเอล และวิงวอนเพื่อพวกเขา โมเสส ถึงกับยอมเสี่ยงชีวิต โดยเป็นคนกลางเพื่ออิสราเอล และท่านได้รับความโปรดปรานจากพระเจ้า พระองค์จึงมิได้ทำลายชนชาตินี้ให้สิ้นซากไป

จากนั้น ขั้นตอนที่สองในส่วนนี้ ในอพยพ 33:1-23 หันไปกล่าวถึง การที่พระเจ้าชูว่า จะละทิ้งพวกเขา หลังจากตกลงที่จะไม่ทำลายชนชาตินี้ทันที พระเจ้าก็บัญชาโมเสสให้เดินทางต่อไป แต่พระองค์ชูว่า จะยุติการสถิตอยู่ด้วยกับพวกเขา เนื่องจากพระองค์อาจทำลายอิสราเอล ระหว่างการเดินทาง แล้วก็เป็นอีกครั้งหนึ่ง ที่โมเสสแสดงความผูกพันกับชนชาตินี้ ฟู่วิงวอนเพื่ออิสราเอลได้สำเร็จ และทำให้พระเจ้ายุติการชูที่จะละทิ้งพวกเขา

ขั้นตอนที่สามของส่วนนี้ ใน 34:1-35 กล่าวถึงการที่พระเจ้ารื้อฟื้นพันธสัญญากับอิสราเอล พระเจ้ายืนยันว่าพระองค์จะเสด็จไปกับอิสราเอลจนถึงคานาอัน โดยการรื้อฟื้นพันธสัญญาของพระองค์ และบทนี้ มีการ

ยกชูโมเสส ขึ้นในฐานะผู้นำของอิสราเอล โดยรายงานถึงการทูลวิงวอนอันมีประสิทธิผลของท่าน ในช่วงการรื้อฟื้นพันธสัญญา

การสร้างพลับพลาแล้วเสร็จ (35:1–40:38) สุดท้าย ส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิอำนาจของโมเสส และพลับพลาของอิสราเอล ก็ปิดฉากพร้อมกับการสร้างพลับพลาแล้วเสร็จ ในอพยพ 35:1–40:38 บทเหล่านี้เริ่มต้นด้วยคำเตือน เรื่องการรักษาสะบาโตทุกสัปดาห์ ใน 35:1-3 จากนั้น พระเจ้ามอบหมายโมเสส ให้สร้างและปฏิบัติหน้าที่ในพลับพลา ใน 35:4–39:43 อพยพ 40:1-33 นำเสนอภาพจริงของพลับพลาที่แล้วเสร็จ ซึ่งรายละเอียดของพลับพลา หรือเต็นท์สงครามของพระเจ้านั้น สอดคล้องกับพระบัญชาของพระเจ้ายกก่อนหน้านั้นอย่างสมบูรณ์แบบ และส่วนนี้จบลงด้วยการที่พระเจ้าอวยพรอิสราเอล ใน 40:34-38 เพราะพวกเขาได้เชื่อฟังและสร้างพลับพลาจนแล้วเสร็จสมบูรณ์

ฉากสุดท้ายของพระพรพระเจ้าเหนืออิสราเอลนี้ เน้นอีกครั้งหนึ่งถึงสิทธิอำนาจของโมเสส โดยหนุนใจให้ผู้รับสารตั้งเดิมยอมจำนนต่อโมเสส ด้วยการปฏิบัติตามข้อบังคับทั้งสิ้นเกี่ยวกับพลับพลาของพระเจ้า เพื่อที่พวกเขาจะได้รับพระพรของพระเจ้าเช่นกัน ให้เราฟังอพยพ 40:36-38 ซึ่งเป็นสามข้อสุดท้ายของอพยพ:

ตลอดการเดินทาง เมื่อใดที่เมฆซึ่งอยู่เหนือพลับพลาลอยขึ้น ชนอิสราเอลก็ออกเดินทาง แต่ถ้าเมฆนั้นไม่ลอยขึ้น พวกเขาก็ไม่ออกเดินทาง จนกว่าเมฆจะเคลื่อน
เมฆขององค์พระผู้เป็นเจ้าลอยอยู่เหนือพลับพลา ในยามกลางวัน และในยามกลางคืน
ก็มีไฟอยู่ในเมฆ ประจักษ์แก่ตาชนอิสราเอลทั้งปวงตลอดการเดินทาง (อพยพ 40:36-38)

โมเสสจบหนังสือของท่านด้วยบทสรุปอันงดงามของการเดินทางของอิสราเอลสู่แผ่นดินคานาอัน ท่านชี้ให้เห็นว่า พระเจ้ายังคงสถิตอยู่ด้วยเสมอ เพราะคนรุ่นแรกยอมจำนนต่อคำบัญชาของโมเสสในเรื่องพลับพลา ผู้รับสารรุ่นที่สอง ก็สามารถเห็นการสถิตอยู่ด้วยอย่างยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ด้วยตาของตนเอง และหากพวกเขาหวังที่จะให้พระเจ้าสถิตอยู่กับพวกเขา เมื่อมุ่งหน้าไปสู่การพิชิตแผ่นดินพระสัญญา พวกเขาก็ต้องยอมจำนนต่อคำบัญชาของโมเสสในเรื่องพลับพลาด้วย อันเป็นคำบัญชาเกี่ยวกับเต็นท์สงครามของกษัตริย์เบ็องบนของพวกเขา

เมื่อได้สำรวจข้อพิจารณาเบื้องต้นบางประการ รวมทั้งโครงสร้าง และเนื้อหาของอพยพแล้ว เราก็ควรหันไปดูหัวข้อหลักที่สามของเรา นั่นคือ ประเด็นเน้นหลักของหนังสือเล่มนี้ อะไร คือ ประเด็นสำคัญหลายประการในอพยพ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตของผู้รับสารตั้งเดิม? และประเด็นเน้นหลักเหล่านี้ควรถูกประยุกต์เข้ากับชีวิตของผู้ติดตามพระคริสต์ในปัจจุบันอย่างไร?

ประเด็นเน้นหลัก

ตลอดบทเรียนนี้ เราได้ชี้ให้เห็นว่า หนังสืออพยพถูกออกแบบโดยเน้นเรื่องสิทธิอำนาจ ของโมเสสที่มีเหนืออิสราเอล แม้ว่าประเด็นนี้จะสำคัญ แต่เราก็ต้องระลึกเสมอว่า นี่ไม่ใช่เป็นประเด็นเน้นเดียว ของหนังสือเล่มนี้ แม้ข้อพระคัมภีร์ส่วนต่าง ๆ ในตอนนี้ ต่างยืนยันสิทธิอำนาจอันชอบธรรมของโมเสส แต่จริง ๆ แล้ว ข้อพระธรรมเหล่านี้ ก็โยกความสนใจไปที่ประเด็นอื่น ๆ ที่สัมพันธ์กับประเด็นเน้นที่โดดเด่น และมีเอกลักษณ์เฉพาะนี้ด้วย

นอกเหนือจากเรื่องสิทธิอำนาจของโมเสสอพยพ ยังได้ร้อยเรียงประเด็นเน้นต่าง ๆ มากมายเข้าด้วยกัน จึงทำให้เราสามารถสรุปใจความสำคัญของอพยพได้มากมายหลายวิธี แต่หนึ่งในกลยุทธ์ที่มีประโยชน์ที่สุด ที่จะสรุปใจความสำคัญของประเด็นเน้นหลักของอพยพก็คือ การสำรวจว่าหนังสือเล่มนี้เน้นไปที่แผ่นดินของพระเจ้าอย่างไร ซึ่งประเด็นนี้ได้เน้น และดำเนินต่อเนื่องตลอดพระคัมภีร์ทั้งเล่ม ไปสู่จุดสูงสุดในพระคัมภีร์ใหม่ เรื่องนี้จึงเป็นประเด็นเน้นสำคัญที่เราจะศึกษาในหนังสือเล่มนี้ ที่นี้ ในบางครั้ง คริสเตียนสมัยใหม่ก็พลาดมิตินี้ของอพยพไป แต่เราทุกคนก็รู้ว่าอพยพนั้นเกี่ยวข้องกับช่วงเวลาพระเจ้าสร้างอิสราเอลขึ้นเป็นชนชาติแท้จริง ที่ภูเขาซีนาย และช่วงเวลาที่พระองค์เตรียมพวกเขาให้กลายเป็นอาณาจักรในแผ่นดินพระสัญญา และหลังจากนั้นจึงขยายออกไปสู่ทั้งโลก ดังนั้น เราจึงเห็นว่าอพยพได้เน้นเรื่องแผ่นดินของพระเจ้า แต่หนึ่งในวิธีที่จะช่วยให้เราเข้าใจจุดเน้นนี้ได้ดีที่สุด ก็คือการศึกษาว่าอพยพนั้นบรรยายพระลักษณะของพระเจ้าอย่างไร พระเจ้าเป็นตัวละครเอกในหนังสืออพยพ และหนังสือเล่มนี้ก็กล่าวถึงพระเจ้า ในหลายแง่มุม แต่โดยพื้นฐานแล้ว อพยพเห็นว่าพระเจ้า เป็นกษัตริย์ของอิสราเอล

—ดร. ริชาร์ด พแรตต์ จูเนียร์

อพยพ เป็นหนังสือเล่มแรกในพระคัมภีร์ ที่กล่าวถึงพระเจ้าอย่างชัดเจนว่า พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ ในอพยพ 15:1-18 หลังจากที่คนอิสราเอลได้ข้ามทะเลแดงบนพื้นดินแห้ง โมเสส และคนอิสราเอล ก็ร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้าเป็นเจ้า ใจความหลักของบทเพลงนี้ สะท้อนประสบการณ์ร่วมกันของคนรุ่นที่หนึ่ง และรุ่นที่สองของการอพยพ โดยเน้นการที่พระเจ้าปลดปล่อยอิสราเอลออกจากอียิปต์ในอดีต และเน้นถึงความสำเร็จของอิสราเอลในอนาคต ในการพิชิต และตั้งถิ่นฐานในคานาอันด้วย เป็นที่น่าสนใจว่า ถ้อยคำสุดท้ายของโมเสส ที่ทะเลแดง เน้นถึงทั้งการปลดปล่อยจากอียิปต์ในอดีต การพิชิต และตั้งถิ่นฐานในคานาอันในอนาคตด้วย พร้อม ๆ กัน ภายใต้พระเจ้า ในฐานะองค์กษัตริย์ ให้เราฟังอพยพ 15:18 ซึ่งโมเสสดึงถ้อยคำสรรเสริญพระเจ้าทั้งหมดของท่าน มาขมวดไว้ในไม่กี่คำ ดังนี้ว่า

องค์พระผู้เป็นเจ้า จะทรงครอบครองสืบ ๆ ไปเป็นนิตย์ (อพยพ 15:18)

ตามข้อความนี้ บอกชัดเจนว่า ราชกิจอันทรงอำนาจของพระเจ้าสำหรับผู้อพยพทั้งสองรุ่นนั้น ได้สำแดงพระสิริ ขอพระองค์ ในฐานะกษัตริย์เบื้องบนของอิสราเอล กษัตริย์ผู้ทรง “ครอบครองสืบ ๆ ไปเป็นนิตย์”

ด้วยมุมมองนี้ สิ่งที่จะเป็นประโยชน์ในการเรียบเรียงประเด็นหลักของอพยพ ก็โดยพิจารณาวิธีที่ อพยพได้เน้นความเป็นกษัตริย์ของพระเจ้าในสมัยของโมเสส หนึ่ง เราจะสำรวจการที่พระเจ้าเป็นกษัตริย์ ผู้รักษาพันธสัญญาของอิสราเอล ในอพยพ 1:1–4:31 สอง เราจะดูว่า อพยพ ให้ความสำคัญเป็นพิเศษอย่างไร ต่อเรื่องพระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ จอมทัพ ผู้ทรงชัยของอิสราเอล ในอพยพ 5:1–18:27 ถัดมา เราจะดูที่ ประเด็นเน้นเรื่อง พระเจ้า ในฐานะผู้ประทานพระบัญญัติ ตามพันธสัญญา ในอพยพ 19:1–24:11 และ สุดท้าย เราจะพิจารณาประเด็นเน้นเรื่อง พระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ และจอมทัพของอิสราเอลในปัจจุบัน ใน 24:12–40:38 เราจะดูแต่ละประเด็นเน้น โดยเริ่มที่พระเจ้าผู้เป็นกษัตริย์ ผู้รักษาพันธสัญญาของอิสราเอล

ผู้รักษาพันธสัญญา (1:1–4:31)

ถึงแม้ประเด็นเน้นเรื่อง พระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ ผู้รักษาพันธสัญญาของอิสราเอล ได้ปรากฏให้เห็น ตลอดหนังสืออพยพ แต่จุดนี้ก็ถูกเน้นเป็นพิเศษ ในอพยพ 1:1–4:31 บทเหล่านี้ไล่เรียงเหตุการณ์ ตั้งแต่ก่อน โมเสสกำเนิด ไปถึงการที่โมเสสขึ้นมาเป็นผู้นำเหนืออิสราเอล ให้เราฟังอพยพ 2:24 เป็นตัวอย่าง:

'พระองค์ทรงได้ยินเสียงคร่ำครวญของพวกเขา และทรง
ระลึกถึงพันธสัญญา ที่ให้ไว้กับอับราฮัม อิสอัค และยาโคบ ' (อพยพ 2:24)

ข้อนี้สำคัญมาก เพราะนอกเหนือจากคำบรรยายสั้น ๆ ว่า พระเจ้าได้อวยพรบรรดาหมอดำเฒ่า ที่ยำเกรง พระองค์แล้ว นี่เป็นครั้งแรกที่อพยพกล่าวถึงพระเจ้า ดังนั้น ตั้งแต่แรก เราจึงเห็นว่า อพยพได้ฉายภาพ พระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ ผู้รักษาพันธสัญญา ผู้ทรง “ระลึกถึงพันธสัญญา” ของพระองค์

ทุกครั้งที่เราพูดถึง พระเจ้า และพันธสัญญาของพระองค์ พระคัมภีร์ก็เน้นย้ำที่สำคัญที่ว่า พระองค์เป็น กษัตริย์เบื้องบน ของอิสราเอล ในยุคต่าง ๆ ของพระคัมภีร์ พระเจ้าตั้งพันธสัญญากับประชากร ในลักษณะ คล้ายคลึง กับการที่บรรดากษัตริย์ในตะวันออกไกลยุคโบราณ ได้กระทำสนธิสัญญากับชนชาติอื่น ๆ ในปัจจุบัน เรามักเรียกสนธิสัญญาระหว่างประเทศแบบนี้ว่า “สนธิสัญญา ระหว่างผู้ปกครอง กับผู้ถวายบรรณาการ” ใน สนธิสัญญาเหล่านี้ กษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่กว่า หรือ “ผู้ปกครอง” สถาปนาข้อปฏิบัติ กับกษัตริย์ผู้ด้อยกว่า หรือ “ผู้ ถวายบรรณาการ” และประเทศของพวกเขา คนอิสราเอลนั้นเข้าใจว่า ในฐานะผู้รักษาพันธสัญญา อย่างสัตย์ซื่อ ของอิสราเอล พระเจ้าก็เป็นกษัตริย์เบื้องบนของพวกเขาด้วย และพระองค์ทำให้พันธสัญญาของพระองค์ กับอัคร ปิตาของอิสราเอลสำเร็จเป็นจริง โดยกระทำราชกิจในยุคของโมเสส พันธสัญญาของพระเจ้า กับโมเสสจึงไม่ขัด กับพันธสัญญาเบื้องต้นของพระองค์ กับอัครปิตาของอิสราเอล แต่กลับทำให้สำเร็จเป็นจริงต่างหาก ฟังประเด็นนี้ ในอพยพ 3:14-15 โดยพระเจ้าเผยพระนามของพระองค์แก่โมเสสว่า

“เราเป็นผู้ที่เราเป็น เจ้าจงบอกชาวอิสราเอลว่า ‘เราผู้เป็น ได้ส่งข้าพเจ้ามาหาพวกท่าน’ ...
พระยาห์เวห์ [พระคัมภีร์บางฉบับใช้คำว่า “พระผู้เป็นเจ้า”] พระเจ้าของบรรพบุรุษของท่าน
พระเจ้าของอับราฮัม พระเจ้าของอิสอัค และพระเจ้าของยาโคบ ได้ส่งข้าพเจ้ามาหาพวกท่าน”

(อพยพ 3:14-15)

ให้สังเกตในที่นี้ว่า พระเจ้าส่งโมเสส ให้ออกชาวอิสราเอลในอียิปต์ให้รู้ว่า พระองค์คือใคร โดยให้ใช้สามพระนามแตกต่างกัน ได้แก่ “เราเป็น ผู้ที่เราเป็น” “เราเป็น” และ “พระผู้เป็นเจ้า”

เพื่อให้เข้าใจว่าพระนามเหล่านี้ สัมพันธ์กับพระเจ้าในฐานะผู้รักษาพันธสัญญาอย่างไร เราต้องเข้าใจก่อนว่า พระนามทั้งสาม เป็นคำที่พัฒนามาจากคำกริยาเดียวกันในภาษาฮีบรู คือ “ฮายาห์” (“הָיָה” (“hayah”)) ซึ่งบ่อยครั้ง ถูกแปลเป็นรูปใดรูปหนึ่งของคำกริยา “เป็น” เราเห็นได้ไม่ยากว่า “เราเป็น ผู้ที่เราเป็น” หรือ “เราจะเป็น ผู้ที่เราจะเป็น” ตามคำแปลของรูปคำภาษาฮีบรู รวมถึงรูปคำย่อ “เราเป็น” หรือ “เราจะเป็น” เกี่ยวพันกับรูปคำกริยานี้ ที่ใช้กับบุรุษที่ 1 แต่พระนามที่ถูกแปลว่า “พระผู้เป็นเจ้า” จำเป็นต้องอธิบายเพิ่มเติมเล็กน้อย

คำว่า “พระผู้เป็นเจ้า” ใช้แปลสิ่งที่เรียกว่า “จตุอักษร” คือ อักษรสี่ตัว ในภาษาฮีบรู ที่ใช้แทนพระนามของพระเจ้า ซึ่งมักถูกถ่ายทอดในอักษรโรมันว่า “YHWH” การค้นพบทางโบราณคดีไม่นานมานี้ บ่งบอกว่า คำนี้ควรออกเสียงว่า “ยาห์เวห์” และบ่อยครั้ง “ยาห์เวห์” ถูกแปลว่า “พระผู้เป็นเจ้า” แต่แท้จริงแล้ว คำนี้เป็นหนึ่งในรูปของคำกริยา “ฮายาห์” ที่ใช้กับบุรุษที่ 3 และสามารถแปลได้ว่า “พระองค์เป็น” หรือ “พระองค์จะเป็น” ในความเป็นจริง ถ้ายึดตามแบบแผนบางประการของภาษาฮีบรู คำนี้น่าจะหมายความว่า “พระองค์ทำให้เป็น” หรือ “พระองค์จะทำให้เป็น” ตามหลักการนี้ “เราเป็นผู้ที่เราเป็น” อาจแปลได้ว่า “เราทำให้เป็น ในสิ่งที่เราทำให้เป็น” และ “เราเป็น” อาจแปลได้ว่า “เราทำให้เป็น”

หากว่าความเข้าใจนี้ถูกต้อง ข้อพระคัมภีร์เหล่านี้ พระนาม “ยาห์เวห์” และพระนามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก็ชี้โดยตรงไปสู่ความจริงที่ว่า พระเจ้ากำลังทำให้ พระสัญญาตามพันธสัญญาของพระองค์เป็นจริง กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ พระองค์กำลังรักษาพระสัญญาตามพันธสัญญาของพระองค์ กับอัครบิดรของอิสราเอล โดยกระทำให้พระสัญญานั้นสำเร็จเป็นจริง

จึงไม่ใช่เรื่องยากเลย ที่จะเห็นเหตุผล ที่โมเสสเห็นว่าพระเจ้ากำลังทำให้พระสัญญาตามพันธสัญญาของพระองค์สำเร็จเป็นจริงอย่างสัตย์ซื่อ ในปฐมกาล 15:14 พระเจ้าสัญญาจะปลดปล่อยอิสราเอลออกจากความลำบากในต่างแดน ผู้รับสารของโมเสสจำเป็นต้องรู้ว่า พระเจ้ากำลังทำให้พระสัญญานี้สำเร็จเป็นจริงในยุคของพวกเขา พวกเขาต้องเข้าใจว่า ทุกพระพรที่มาถึงพวกเขาในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต เกิดจากการที่กษัตริย์เบองบอนได้รักษาพันธสัญญากับอัครบิดรของพวกเขา

ในหลายแง่มุม สิ่งนี้ก็เป็นจริงสำหรับผู้ติดตามพระคริสต์ พระเจ้ารักษาพันธสัญญา ที่พระองค์กระทำกับอัครบิดรของอิสราเอล ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของเรา เช่นกัน ข้อความเช่น ลูคา 1:68-73 สอนเราว่าความสำเร็จเป็นจริง

ในบั้นปลายของพันธสัญญาของพระเจ้า กับอับราฮัมนั้น ได้เริ่มต้นขึ้น ในระยะเปิดตัวแผ่นดินของพระคริสต์ ในการเสด็จมาครั้งแรกของพระองค์ ยิ่งกว่านั้น ข้อความเช่น กาลาเทีย 3:15-18 บอกว่า ในระยะ

ก้าวหน้าของแผ่นดินพระคริสต์นั้น เราต้องวางใจในพระเจ้า และพระสัญญาของพระองค์กับอับราฮัมต่อไป เช่นกัน ข้อความเช่น โรม 4:13 สอนว่า เมื่อแผ่นดินของพระคริสต์สำเร็จบริบูรณ์ รางวัลนิรันดร์อันรุ่งเรืองที่เราจะได้รับในพระคริสต์ ก็จะเป็นการสำเร็จบริบูรณ์ของพระสัญญาของพระเจ้ากับอัครบิดรของอิสราเอล

เราอยู่ในพระคริสต์ พระองค์ทรงเป็นทายาทพันธสัญญา กับอับราฮัม และพระเจ้าจะไม่มีความล้มเหลวต่อการรักษาพันธสัญญาของพระองค์กับอับราฮัม ประยุกต์เช่นนี้ พรังพมาจากทุกข้อความในอพยพ ที่เปิดเผยว่า พระเจ้า คือ กษัตริย์ผู้รักษาพันธสัญญาของอิสราเอล

หนังสืออพยพ แสดงให้เห็นว่า พระเจ้าทรงสัตย์ซื่อต่อการรักษาพันธสัญญาของพระองค์เสมอ เนื่องจาก แม้ในเวลาที่ถูกหลานอิสราเอลได้กบฏต่อโมเสส และไม่ให้เกิดกับสิ่งที่พระเจ้าได้กระทำให้พวกเขาในอดีต แต่กระนั้น พระเจ้าก็ยังรักษาพระสัญญาของพระองค์ ที่จะปลดปล่อยพวกเขา พระเจ้าจะไม่มีความล้มเหลว เพราะการกบฏของพวกเขา แต่พระองค์ต้องบรรลุปาหมายที่พระองค์ตั้งไว้เพื่อปลดปล่อยพวกเขาได้ และนี่คือเป้าหมายที่พระเจ้าได้ตั้งไว้สำหรับเราทุกคน เพื่อดึงเราทุกคนให้เข้ามาใกล้พระองค์ยิ่งขึ้น ไม่ว่าเราจะเดินทางพระเจ้าไปเพียงใด พระเจ้าก็พยายาม ดึงเรากลับมา ให้ใกล้ชิดพระองค์ยิ่งขึ้นเสมอ ไม่ว่าเราจะแตกสลายเพียงใด พระองค์ก็เสด็จมาใกล้เรายิ่งขึ้น เพื่อที่พระองค์จะซ่อมแซมเรา เพื่อที่พระองค์จะสามารถนำเรากลับบ้านได้ ดังนั้น หนังสืออพยพ ก็เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงชีวิตที่พระเจ้าได้ทรงเรียกเรา และพระองค์ก็สถิต. อยู่ที่นั่น เพื่อปลดปล่อยเรา แท้จริงแล้ว หนังสืออพยพ ก็คือ หนังสือแห่งการปลดปล่อย มนุษย์นั้นได้ล้มลง และพวกเขาจำเป็นต้องได้รับการช่วยกู้ และปลดปล่อย พวกเราก็เป็นเช่นนั้นทุก ๆ วัน และพระเจ้าก็กระทำเช่นเดียวกัน คือ ช่วยกู้ และปลดปล่อยเรา พระองค์มีความสามารถพิเศษ ในการดึงเราเข้ามาใกล้พระองค์ยิ่งขึ้น แม้ในยามที่เรากำลังวิ่งหนีจากพระคุณของพระองค์ก็ตาม

—ศาสตราจารย์ ดร. ซิเฟรียน เค กูซิเอนดา

นอกจากประเด็นเน้นเรื่องพระเจ้า ในฐานะผู้รักษาพันธสัญญาของอิสราเอลแล้ว เราควรใส่ใจประเด็นเน้นเรื่องพระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ จอมทัพผู้ทรงชัย ของอิสราเอล ในอพยพ 5:1–18:27

จอมทัพผู้ทรงชัย (5:1–18:27)

การค้นพบทางโบราณคดี ทุกจักรวรรดิสำคัญ ๆ ในยุคของโมเสสนั้น ได้แสดงให้เห็นว่า เป็นเรื่องปกติมาก ที่ความเป็นกษัตริย์ ไม่ว่าของมนุษย์ หรือเทพเจ้า จะเชื่อมโยงกับชัยชนะในสงคราม ฉะนั้น แม้การอ้างอิงเพียงเล็กน้อยว่า พระเจ้า เป็นจอมทัพ ผู้ทรงชัยของอิสราเอล ก็คือ สิ่งที่ยืนยันว่าพระองค์ เป็นกษัตริย์ ผู้ทรงชัยของอิสราเอลด้วย

เราจะพิจารณาคนที่พระเจ้า ในฐานะจอมทัพ ผู้ทรงชัยของอิสราเอล ในช่วงที่โมเสสยังอยู่ในอียิปต์ก่อน จากนั้น เราจะตรวจสอบประเด็นเหล่านี้ เมื่อโมเสส และชาวอิสราเอลกำลังเดินทางออกจากอียิปต์ไปยังภูเขาซีนาย เราจะเริ่มต้นที่โมเสสเมื่อยังอยู่ในอียิปต์

ในอียิปต์

ประเด็นเหล่านี้ ได้ปรากฏตลอดหนังสืออพยพ แต่เราเห็นได้ชัดเป็นพิเศษ ระหว่างช่วงการปลดปล่อยอิสราเอล ใน 5:1–13:16 การพิพากษามหัศจรรย์ของพระเจ้าเหนืออียิปต์ ไม่เพียงแต่ยืนยันสิทธิอำนาจของโมเสสเท่านั้น แต่ยังสำแดงชัยชนะของพระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ จอมทัพของอิสราเอลด้วย

ในอพยพ 12:12 พระเจ้าทรงสรุปความสำคัญของการพิพากษาที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของพระองค์ นั่นคือ การพิพากษาเหนือบุตรหัวปีของอียิปต์ ดังนี้:

ในคืนเดียวกันนั้น เราจะไปทั่วอียิปต์ และประหารลูกหัวปี ทั้งหมด ไม่ว่าของคน หรือ ของสัตว์ และจะลงโทษพระทั้งปวงของอียิปต์ เรา คือ พระยาห์เวห์ (อพยพ 12:12)

ให้สังเกตว่า ในข้อนี้ พระเจ้าประกาศว่า “เรา คือ พระผู้เป็นเจ้า” หรือ “เราคือ [พระยาห์เวห์]” ข้อนี้เป็นอีกครั้งหนึ่ง ที่พระเจ้าระบุพระองค์เองว่า ทรงเป็น ผู้ที่ระลึกถึงพันธสัญญาของพระองค์ โดยทำให้สำเร็จเป็นจริง ในฐานะจอมทัพ ผู้ทรงชัยของอิสราเอล พระองค์กำลังจะ “ประหารลูกทั้งหมด ไม่ว่าของคน หรือ ของสัตว์” กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือพระองค์กำลังจะทำลายชาวอียิปต์ และสังคมของพวกเขา เพราะพวกเขาได้ทำตัวเป็นศัตรูของพระองค์ พร้อมกัน พระเจ้าก็จะ “ลงโทษพระทั้งปวง ของอียิปต์” ด้วย พระองค์จะพิชิตบรรดาเทพเทียมเท็จ ซึ่งเป็นวิญญาณชั่วที่ชาวอียิปต์บูชา

เราสามารถเห็นสองจุดดังกล่าวนี้ ในการพิพากษาอย่างมหัศจรรย์ของพระยาห์เวห์ เหนือฟาโรห์ และชาวอียิปต์ เกือบทั้งหมดของการพิพากษาเหล่านี้ นำไปสู่ชัยชนะเหนือเทพเทียมเท็จของอียิปต์หนึ่งองค์ หรือมากกว่า เช่น เมื่อไม้เท้าของอาโรน กลายเป็นงู และกลืนกินงูของนักมายากลของฟาโรห์ นั่นไม่ใช่เพียงแค่ชัยชนะเหนือฟาโรห์เท่านั้น แต่เป็นชัยชนะเหนืออำนาจเทพทั้งหลาย ที่มีงูเห่า เป็นสัญลักษณ์ ประดับอยู่บนมงกุฎของฟาโรห์ เมื่อพระเจ้าทำให้น้ำ ในแม่น้ำไนล์ กลายเป็นเลือด พระองค์สำแดงฤทธานุภาพของพระองค์เหนือบรรดาเทพของอียิปต์ ที่เกี่ยวพันกับแม่น้ำไนล์ เช่น เทพ “ฮาปี” เทพ “เซเปค” ซึ่งมีร่างเป็นจระเข้ เทพ “ค눔” และ เทพ “ฮัทเมฮิ” ซึ่งมีสัญลักษณ์เป็นปลา ภัยพิบัติจากกบ สำแดงฤทธานุภาพของพระเจ้าเหนือเทพ “เฮเคท” เจ้าแม่ของอียิปต์ ที่เป็น คนมีหัวเป็นกบ ส่วนภัยพิบัติจากเห็บนั้นไม่มีข้อสรุปชัดเจนว่า เชื่อมโยงกับเทพองค์ใดของอียิปต์ แต่นักวิชาการได้ให้ข้อเสนอมากมายเช่น เทพ “โกบ” เทพแห่งธรณี ภัยพิบัตินี้ ยังได้ข่มขวัญเหล่านักบวช และนักมายากลชาวอียิปต์ด้วย ภัยพิบัติจากริ้น อาจมีเป้าหมายโดยตรงอยู่ที่เทพ “เคเปร” ซึ่งมักถูกแสดงออก ในร่างของตัวงูมีปีก การล้มตายของปศุสัตว์ สำแดงฤทธานุภาพของพระเจ้าเหนือสารพัดเทพที่อยู่ในร่างวัว หรือควาย เช่น เทพ “อาปิส” เทพ “บูซิส” เทพ “มเนวิส” เทพ “ปทาห์” และเทพ “เร”

เช่นเดียวกับเทพ “ไอซิส” ราชนีแห่งทวยเทพ และ “ฮาธอร์” เจ้าแม่แห่งความงาม และความรัก เจ้าแม่ทั้งสองนี้ แสดงออกในร่างของวัวตัวเมีย ภัยพิบัติจากแผลพุพอง น่าจะเป็นการสำแดงฤทธาานุภาพของพระเจ้าเหนือเทพ “เซทเมท” และ เทพ “อิมโฮเทป” ซึ่งเกี่ยวข้องกับโรคภัย และการรักษา การพิพากษาด้วยลูกเห็บ สำแดงฤทธาานุภาพของพระเจ้าเหนือ “นุท” เจ้าแม่แห่งท้องฟ้า และเทพ “ชู” ซึ่งค้ำยันท้องฟ้าไว้ ส่วนตึกเตนนัน ก็เป็น การกำราบเทพ “เซเนเฮม” ผู้ซึ่งปกป้องจากศัตรูพิษ การพิพากษาด้วยความมืด สำแดงฤทธาานุภาพของพระ ยาร์เวห์เหนือสุริยเทพผู้ยิ่งใหญ่ “เร” หรือ “อามอน-เร” จากนั้น ภัยพิบัติสุดท้าย คือ ความตายของบุตรหัวปี เป็นการสบประมาท “มิน” และ “ไอซิส” เทพที่เกี่ยวข้องกับการขยายวงศ์พันธุ์ ตามที่เห็นได้ชัดจากความ เชื่อมโยงเหล่านี้ การพิพากษามหัศจรรย์ของพระเจ้าในอียิปต์ไม่เพียงแต่สำแดงชัยชนะของพระองค์เหนือศัตรูทาง กายภาพของพระองค์เท่านั้น แต่รวมไปถึงศัตรูฝ่ายจิตวิญญาณของพระองค์ด้วย นั่นคือ พลังอำนาจของซาตาน

เราได้เห็นประเด็นเน้นเรื่อง พระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ จอมทัพผู้ทรงชัยของอิสราเอล ในช่วงที่โมเสสยัง อยู่ในอียิปต์แล้ว แต่ชัยชนะของพระเจ้า เหนือศัตรูที่เป็นมนุษย์ และศัตรูฝ่ายจิตวิญญาณ ก็ปรากฏชัดเช่นกัน เมื่อโมเสส และชาวอิสราเอลกำลังเดินเท้าไปสู่ภูเขาซีนาย ในอพยพ 13:17–18:27

ช่วงการเดินทาง (13:17–18:27)

แน่นอน การที่พระเจ้า นำกองทัพอิสราเอลฝ่าความยากลำบาก ระหว่างการเดินทางไปสู่ภูเขาซีนายนั้น ก็ เปิดเผยพระองค์ ในฐานะกษัตริย์ จอมทัพของอิสราเอล แต่วิธีที่ดีที่สุดที่จะแสดงให้เห็นมิตินี้ของอพยพ อาจเป็น การย้อนกลับไปศึกษาบทเพลงของโมเสสที่ทะเลแดง ให้เราฟังอพยพ 15:3-4 เมื่อโมเสสร้องเพลงดังนี้ว่า

องค์พระผู้เป็นเจ้า ทรงเป็นนักรบ
พระนามของพระองค์ คือ พระยาร์เวห์
พระองค์ทรงเหวี่ยงรถม้าศึก และกองทัพของฟาโรห์
ลงในทะเล (อพยพ 15:3-4)

ในตอนนี โมเสสระบุชัดแจ้งว่า พระยาร์เวห์ คือ “นักรบ” แล้วยังย้ำอีกว่า “[พระยาร์เวห์] คือ พระนาม ของพระองค์” ความเชื่อมโยงอันใกล้ชิด ระหว่างพระนามของพระเจ้า และพระเจ้า ในฐานะจอมทัพ หรือนักรบ เป็นที่มาของวลี ที่เราค้นเคยกันดีในพระคัมภีร์เดิม นั่นคือ “พระเจ้า จอมโยธา” หรือ “พระยาร์เวห์ จอมโยธา” ตามที่พระนามของพระองค์บ่งบอก พระเจ้า ผู้เป็นกษัตริย์ องค์จอมทัพ ทำให้พลโยธา หรือ กองทัพดำรงอยู่ และ พระองค์พิชิตศัตรูของพระองค์ ในกรณีนี้ พระองค์คว่ำรถรบ และกองทัพของฟาโรห์ด้วยการเหวี่ยงมัน “ลงใน ทะเล” จากนั้น ในอพยพ 15:11 โมเสสยังได้ระบุชัด ถึงชัยชนะฝ่ายจิตวิญญาณของพระเจ้าเมื่อท่านกล่าวว่า:

ข้าแต่ องค์พระผู้เป็นเจ้า ในบรรดาพระทั้งปวง ใครเล่า จะเสมอเหมือนพระองค์? ผู้ใด
เสมอเหมือนพระองค์? ผู้ทรงยิ่งใหญ่ ฤทธานุภาพในความบริสุทธิ์ ทรงเกียรติบารมี นำครั้นคร้าม
ผู้ทรงกระทำการมหัศจรรย์ (อพยพ 15:11)

ชัยชนะของพระเจ้า ไม่เพียงแค่แสดงให้เห็นฤทธานภาพของพระองค์ เหนือกองทัพมนุษย์ของอียิปต์เท่านั้น แต่ยังสำแดงชัยชนะของพระองค์ เหนือเทพเทียมเท็จทั้งสิ้นของอียิปต์ด้วย

นี่มีความหมายอย่างไร ที่ว่า พระเจ้าเป็นจอมทัพ หรือ ทรงเป็นนักรบผู้ทรงชัย? เอาล่ะ ในโลกยุคโบราณนั้น มีความหมายพื้นฐานว่า พระเจ้า คือ เจ้าแห่งการทรงสร้าง และกษัตริย์ผู้เที่ยงแท้ และนั่นคือ สิ่งที่เราเห็นได้ชัดเจนในอพยพ 15 ใน 15:11 คำสรรเสริญในข้อนี้เกิดการตั้งคำถามที่ยิ่งใหญ่ว่า “ใครเล่า จะเสมอเหมือนพระองค์?” และคำตอบก็คือ ไม่มีผู้ใดเลย ไม่มีผู้ใด โดยเฉพาะไม่มีเทพ หรือเจ้าแม่อื่นใดที่เหมือนพระเจ้าได้ ดังนั้น เมื่อเรากล่าวถึงพระเจ้าว่า ทรงเป็น จอมทัพ ผู้ทรงชัย จึงเป็นถ้อยคำอันทรงพลัง ในบริบทที่มีเทพอื่น ๆ เป็นร้อย เป็นพัน ที่พยายามท้าทายตำแหน่งของพระเจ้า และโดยพื้นฐานแล้ว สิ่งที่พระคัมภีร์ทำนั้น เรียบง่ายจริง ๆ โดยตั้งคำถามว่า “ใครเล่า จะเสมอเหมือนพระองค์?” และคำตอบก็คือ ไม่มีผู้ใดเลย โดยประเด็นอยู่ที่ คุณอาจคิดว่า มีเทพอื่น ๆ อีก แต่ในที่สุดแล้ว มีพระองค์แต่เพียงผู้เดียวเท่านั้น ที่คู่ควรกับตำแหน่งความเป็นพระเจ้า และนั่นก็คือ พระยาห์เวห์ หรือ พระผู้เป็นเจ้า จากนั้น อพยพ 15 ก็จบลงด้วย “องค์พระผู้เป็นเจ้า จะทรงครอบครองสืบ ๆ ไปเป็นนิตย์” และนั่นก็คือกษัตริย์ ผู้เป็นจอมทัพ หรือนักรบ ที่เราปรารถนาให้เป็นผู้ต่อสู้เพื่อเรา

—ดร. ไบรอัน ดี รัสเซล

หนังสืออพยพ เน้นชัยชนะของพระยาห์เวห์เหนือฟาโรห์ และบรรดาเทพเทียมเท็จ เพื่อให้ผู้รับสารรู้ที่สอง เกิดความมั่นใจว่า พระเจ้าสามารถพิชิตทั้งศัตรูทางกายภาพ และทางจิตวิญญาณของพวกเขา เช่นกัน พวกเขาได้เรียนรู้ว่า พระเจ้าทรงต่อสู้ เพื่อบรรพบุรุษของพวกเขาอย่างไรในอดีต ด้วยวิธีนี้ พวกเขา ก็เรียนรู้ด้วยว่า พระองค์จะประทานชัยชนะแก่พวกเขาอย่างเดียวกันในอนาคต เมื่อพวกเขาเข้าครอบครองแผ่นดินคานาอัน

ทำนองเดียวกัน เมื่อคริสเตียนเรียนรู้เกี่ยวกับชัยชนะยิ่งใหญ่ของพระเจ้าในอพยพแล้ว เราก็สามารถสะท้อนคิด เกี่ยวกับสิ่งที่พระคัมภีร์ใหม่ ได้สอนเกี่ยวกับชัยชนะของพระคริสต์ ในข้อความ เช่น มัทธิว 12:28, 29; ยอห์น 12:31; และ โคโลสี 2:15 พระคัมภีร์ใหม่สอนว่า พระคริสต์ทรงทำหน้าที่เป็นกษัตริย์ จอมทัพ เบื้องบนของเรา เมื่อพระองค์เปิดตัวแผ่นดินของพระองค์ แต่ในขณะที่พระเยซูพิชิตซาตาน และบรรดาเทพเทียมเท็จของโลกนี้ พระองค์ยังได้มอบการอภัยโทษ และการคืนดีกับพระเจ้าด้วยความเมตตา สำหรับทุกคนที่ยอมจำนนต่อพระองค์

และในข้อความ เช่น 1 โครินธ์ 15:25; ฮีบรู 1:3; และ 1 เปโตร 3:22 เราก็ได้เรียนรู้ว่า พระเยซูคือ กษัตริย์ จอมทัพผู้ทรงชัยของเรา ในระยะก้าวหน้าของแผ่นดินของพระองค์ ตลอดประวัติศาสตร์คริสตจักร เราต้องเลียนแบบกลยุทธ์ของพระคริสต์ ในการพิชิตซาตาน และวิญญาณชั่วอื่น ๆ ในโลกนี้ และเรายังต้องส่งต่อการอภัยโทษ และการคืนดีกับพระเจ้าต่อไป โดยผ่านความเชื่อในพระคริสต์

ท้ายที่สุด ในข้อความ เช่น 2 เรสะโลนิกา 1:6, 7; ฮีบรู 10:27; และ 2 เปโตร 3:7 เราพบว่า เมื่อถึงระยะสำเร็จบริบูรณ์ของแผ่นดินของพระองค์ พระคริสต์จะเสด็จกลับมาและอยู่ในฐานะกษัตริย์ จอมทัพเบื้องบนอีกครั้งหนึ่ง แต่ในการเสด็จกลับมานี้ ข้อเสนอด้วยพระเมตตา เพื่อการคืนดี จะสิ้นสุดลง คนที่ปฏิเสธไม่ยอมมาหาพระคริสต์ จะทนทุกข์ในชะตากรรมเดียวกันกับซาตาน และสมุนของมัน นั่นคือ การพิพากษานิรันดร์ของพระเจ้า

เมื่อได้ดูประเด็นเน้น เรื่องพระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ ผู้รักษาพันธสัญญา และกษัตริย์ จอมทัพ ผู้ทรงช่วยของอิสราเอลแล้ว เราควรหันไปสู่ประเด็นเน้นที่สามของอพยพ คือ พระเจ้าผู้ประทานพระบัญญัติตามพันธสัญญาในอพยพ 19:1–24:11

ผู้ประทานพระบัญญัติตามพันธสัญญา (19:1–24:11)

ตามที่ได้เห็นข้างต้นแล้วว่า ข้อความเหล่านี้ ดึงความสนใจไปที่สิทธิอำนาจของโมเสส และพระบัญญัติตามพันธสัญญาของอิสราเอล ในตะวันออก ใกล้ยุคโบราณ ผู้คนเชื่อว่า ทั้งมนุษย์และกษัตริย์เบื้องบน ต่างเปิดเผยสติปัญญาของตน โดยผ่านกฎหมายที่พวกเขาบัญญัติขึ้น ฉะนั้น การที่พระเจ้า เป็นผู้ประทานพระบัญญัติตามพันธสัญญาของพวกเขา จึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจสำหรับผู้อ่านอพยพกลุ่มดั้งเดิม แต่เพื่อให้เรารู้ว่า โมเสสเน้นประเด็นนี้อย่างไร ก็จะเป็นการดี ที่จะดูว่า เหตุใด พระเจ้าจึงประทานพระบัญญัติของพระองค์ ตามที่ปรากฏในหนังสืออพยพ

ความเชื่อหลักที่ยึดถือกันมา ของนิกายโปรเตสแตนต์ ได้กล่าวถึง การใช้พระบัญญัติ ในสามวิธี วิธีแรกมักถูกเรียกว่า “การใช้พระบัญญัติในเชิงหลักการสอน” (“usus pedagogicus”) ข้อความในพระคัมภีร์ใหม่ เช่น กาลาเทีย 3:23-26; โรม 3:20; และ โรม 5:20, 21 สอนว่า พระเจ้าใช้พระบัญญัติ เพื่อกระตุ้นเตือน และเปิดโปงความบาป ในแนวทางนี้ มนุษย์ถูกผลักดันให้มาหาพระคริสต์ เพื่อรับความรอด สอง ชาวโปรเตสแตนต์กล่าวถึง สิ่งนี้บางครั้ง เรียกว่า “การใช้พระบัญญัติในเชิงสังคม หรือ การเมือง” (“usus civilis”) ด้วยวิธีนี้ พระบัญญัติได้ยับยั้งบาปในสังคม โดยการเตือน เรื่องการลงโทษของพระเจ้า ถึงแม้สองมุมมองนี้จะเป็นจริง ตามคำสอนทั่วไปของพระคัมภีร์ แต่หนังสืออพยพ ก็ได้เน้นสิ่งที่เรียกว่า “การใช้พระบัญญัติในวิธีที่สาม” ซึ่งบางครั้งถูกเรียกว่า “การใช้เชิงบรรทัดฐาน” (“usus normativus”) หรือ “การใช้เชิงสั่งสอน” (“usus didacticus”) ในกรณีนี้ พระบัญญัติของพระเจ้า เป็นบรรทัดฐาน หรือ คำสั่ง สำหรับคนเหล่านั้น ที่อยู่ภายใต้พระคุณของพระองค์แล้ว ดังนั้น ในหนังสืออพยพ พระเจ้าได้ประทานพระบัญญัติด้วยเจตนาหลัก ที่จะนำคนของพระองค์ คือ อิสราเอล ไปสู่พระพรของพระองค์เอง

ประเด็นเน้นนี้ ปรากฏอยู่หลายแห่งในอพยพ แต่ประจักษ์ชัดเป็นพิเศษ ใน 19:1–24:11 โดยเริ่มต้นที่พระเจ้าทรงเริ่มพันธสัญญาของพระองค์กับอิสราเอล แล้วต่อเนื่องไป จนถึงการให้สัตยาบันเพื่อยอมรับพันธสัญญา จึงฟังสิ่งที่พระเจ้าตรัสกับชาวอิสราเอล ในอพยพ 19:4:

พวกเขาเอง ได้เห็นสิ่งที่เรากระทำแก่ชาวอียิปต์แล้ว และ เห็นวิธีที่เราพาเจ้ามา
เหมือนลูกนกอินทรี บนปีกแม่ของมัน และนำเจ้ามาถึงเรา (อพยพ 19:4)

ในที่นี้ เราเห็นว่า ตั้งแต่ก่อนที่ชาวอิสราเอล ได้รับพระบัญญัติ พวกเขาก็ได้มีประสบการณ์กับพระคุณ
ของพระเจ้าแล้ว จากนั้น ในข้อ 5 และ 6 พระเจ้าก็หันไปเน้นข้อกำหนดให้อิสราเอล เชื่อฟังพระบัญญัติ และ
ประโยชน์ทั้งปวงของการเชื่อฟังนั้น พระเจ้าตรัสว่า:

บัดนี้ หากเจ้าทั้งหลายเชื่อฟังเราอย่างหมดใจ
และ รักษาพันธสัญญาของเราเจ้าก็จะเป็นกรรมสิทธิ์ล้ำค่าของเรา
จากประชาชาติทั้งปวงทั่วโลก
ถึงแม้ทั้งโลกนี้เป็นของเรา แต่เจ้าจะเป็นอาณาจักรแห่งปุโรหิต
และเป็นชนชาติที่บริสุทธิ์สำหรับเรา (อพยพ 19:5-6)

เมื่อได้รับพระคุณของพระเจ้าแล้ว อิสราเอลก็จะเป็น “สมบัติล้ำค่า” ของพระองค์ “เป็นอาณาจักรแห่ง
ปุโรหิต และเป็นชนชาติที่บริสุทธิ์” ถ้าพวกเขาเชื่อฟังพระบัญญัติของพระองค์ ชัดเจนว่า พระบัญญัติของพระเจ้า
มิได้ประทานมาเพื่ออิสราเอลจะได้มาซึ่ง ความรอด แต่เป็นของขวัญของพระเจ้าเพื่อคนของพระองค์ หลังจากที่ได้
ทรงสำแดงพระเมตตาแก่พวกเขาแล้ว

รูปแบบคล้ายคลึงกันนี้ ปรากฏในอพยพ 20:1-17 ใน 20:2 พระเจ้าได้เริ่มต้นบัญญัติ 10 ประการ
ด้วยการประกาศพระกรุณาธิคุณของพระองค์ต่ออิสราเอลว่า:

เรา คือ พระยาห์เวห์ พระเจ้าของเจ้าทั้งหลาย ผู้นำเจ้าออกมาจากอียิปต์ ออกจากแดนทาส
(อพยพ 20:2)

นี่ก็เป็นอีกครั้ง ที่เราเห็นพระเมตตาของพระเจ้า นำหน้าพระบัญญัติของพระองค์ ที่มีต่ออิสราเอล กว่า
พระเจ้าจะประทานบัญญัติ 10 ประการ แก่อิสราเอล ก็หลังจากคำประกาศนี้แล้ว และตามที่หลายข้อ ในบัญญัติ
10 ประการ ก็กล่าวชัดเจนว่า อิสราเอลจะได้รับพระพร สำหรับการเชื่อฟังพระบัญญัติ

บางที บางคน ก็คิดถึง พระบัญญัติพระเจ้าว่าเป็นการจำกัด และ คำนับพระคุณ แต่
เมื่อเราดูวิธีที่พระเจ้าประทานพระบัญญัติ ในพระคัมภีร์เดิม ก็จะทำให้เห็นว่า เป็นพระคุณ
อันใหญ่หลวงของพระเจ้า ที่ประทานพระบัญญัติด้วยวิธีที่พระองค์ทรงใช้ สิ่งที่เราเห็น
ก็คือ พระเจ้าประทานพระบัญญัติ แก่คนของพระองค์หลังจากที่พระองค์ได้ไถ่พวกเขา
จากพันธนาการ แห่งการเป็นทาสในอียิปต์แล้ว เมื่อพระองค์ได้นำพวกเขาออกมา
และทรงก้าวเข้ามาช่วยเหลือพวกเขา ด้วยฤทธานุภาพ พระองค์ก็นำพวกเขาเข้าไปใน
ถิ่นทุรกันดาร และได้ถ่อมพระองค์ลงมาหาพวกเขา แล้วเปิดเผยแผนการของพระองค์
ว่า พวกเขาต้องดำเนินชีวิตอย่างไร ภายใต้ความเป็นเจ้าชีวิตและความเป็นกษัตริย์ของ

พระเจ้า ผู้ทรงเป็นจอมกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของพวกเขา ดังนั้น พระบัญญัติ จึงไม่ใช่สิ่งที่พระเจ้าบังคับคนของพระองค์ให้ถือรักษา หรือเป็นเงื่อนไขเพื่อให้พระองค์สามารถไถ่พวกเขา ตรงกันข้าม พระบัญญัติ ถูกประทานมาหลังจาก ที่พระเจ้าได้ไถ่พวกเขาจากอียิปต์แล้ว และได้เปิดเผยแก่คนของพระองค์ถึงวิธีที่พวกเขาจะดำเนินชีวิตภายใต้ความเป็นเจ้าชีวิตของพระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ ผู้ยิ่งใหญ่ และการที่พวกเขาจะอาศัยอยู่ร่วมกัน ในฐานะประชากรผู้ได้รับการไถ่ เมื่อเป็นเช่นนี้ เมื่อใดก็ตามที่คุณอ่านเกี่ยวกับพระบัญญัติในพระคัมภีร์เดิม ซึ่งก็คือ สิ่งที่กำลังถูกประทานมา ในบริบทของการไถ่พระองค์ของพระเจ้า ด้วยพระคุณยิ่งใหญ่ เพื่อมาหาคนของพระองค์

—ดร. แบริndon ดี โครว์

พระเจ้ายังได้สำแดงแบบแผนนี้ ระหว่างการให้สัตยาบันยอมรับพันธสัญญาเช่นกันด้วย ในอพยพ 24:1-2 พระองค์มีพระกรุณาธิคุณให้ผู้นำของอิสราเอล ขึ้นมาหาพระองค์ บนภูเขาซีนาย ในข้อ 3-8 ประชาชนปฎิญาณ ที่จะเชื่อฟังพระบัญญัติ และในข้อ 9-11 ผู้นำของอิสราเอล เณิมฉลอง พระพรแห่งสันติสุขกับพระเจ้า และพวกเขาก็ได้เห็นพระเจ้าจริง ๆ

สำหรับผู้รับสารดังเดิม จุดเน้นที่ว่า พระบัญญัติของพระเจ้า ที่เปี่ยมด้วยพระคุณ และเป็นประโยชน์ ตั้งแต่อดีตมานั้น ปลุกพวกเขา ให้สำนึกถึงความจำเป็น ที่จะต้องเชื่อฟังพระบัญญัติของพระเจ้าในยุคของตน พระบัญญัติก็คือ ของขวัญจากพระเจ้า สำหรับทั้งในสถานการณ์ปัจจุบัน และในอนาคตของพวกเขา

เมื่อพิจารณาแนวทางเดียวกัน ในฐานะผู้ติดตามพระคริสต์ ทุกครั้งที่เราเห็นพระบัญชาของพระเจ้าต่ออิสราเอล ในหนังสืออพยพ เราก็ต้องมองสิ่งเหล่านั้นว่า เป็นของขวัญจากพระเจ้าอันเปี่ยมด้วยพระคุณ และเป็นประโยชน์ต่อเราในพระคริสต์

ที่นี่ เราเห็นว่า ในระยะเปิดตัวแผ่นดินของพระองค์ พระเยซู อัครทูต และผู้เผยพระวจนะของพระองค์ ได้เปิดเผยสิ่งใหม่ ๆ แก่คริสตจักร เพื่อช่วยให้เราประยุกต์บัญญัติของโมเสส เข้ากับยุคของเราได้ แต่ข้อความ เช่น มัทธิว 5:17; โรม 8:4; และฮีบรู 8:10 บอกชัดเจนว่า พระเยซู และผู้ติดตามพระองค์มิได้ลดค่าในสิทธิอำนาจของบัญญัติของโมเสส และสิ่งนี้ก็เป็นจริงด้วยในระยะก้าวหน้าของแผ่นดินของพระองค์ ทุกวันนี้ เราต้องไม่พยายามทำตามพระบัญญัติของพระเจ้า ราวกับว่า พระคริสต์ยังไม่เสด็จมา แต่ต้องประยุกต์ให้สอดคล้องกับการเปิดเผยเพิ่มเติมของพระเจ้าในพระคริสต์ และเรายอมรับว่า เมื่อพระคริสต์เสด็จกลับมา ในระยะสำเร็จบริบูรณ์ของแผ่นดินของพระองค์ คนของพระองค์จะถูกชำระให้บริสุทธิ์เต็มขนาด เมื่อนั้น เราจะเชื่อฟังพระบัญญัติอันสมบูรณ์แบบของพระเจ้า ซึ่งจารึกในใจเรา ในการทรงสร้างใหม่

เราได้ศึกษาประเด็นเน้นหลัก ในหนังสืออพยพ โดยสำรวจพระเจ้า ในฐานะผู้รักษาพันธสัญญาของอิสราเอล องค์จอมทัพ ผู้ทรงชัย และผู้ประทานพระบัญญัติตามพันธสัญญา และประเด็นสุดท้าย ให้เราดูเรื่องพระเจ้า ในฐานะจอมทัพ ในปัจจุบันของอิสราเอล ในอพยพ 24:12–40:38

จอมทัพในปัจจุบัน (24:12–40:38)

หนังสืออพยพ ให้มุมมองเรื่องความเป็นกษัตริย์ ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของอิสราเอล อย่างน่าสนใจมาก บ่อยครั้ง เมื่อพวกเราศึกษาพระคัมภีร์เดิม ก็มักคิดว่า กษัตริย์ องค์แรกของอิสราเอล คือ ซาอูล หรือจะกล่าวได้อีกว่า พระองค์ เป็น กษัตริย์องค์แรกของพวกเราในโลกนี้ แต่เมื่อคุณอ่านอพยพ 19:5-6 ซึ่งตอนนี้ได้กล่าวว่า อิสราเอลว่าเป็น “อาณาจักร แห่งปุโรหิต” จริงอยู่ คุณไม่สามารถมีอาณาจักร โดยปราศจากกษัตริย์ได้ ดังนั้น ในความเป็นจริงแล้ว มุมมองของอพยพ 19:5-6 นั้น กษัตริย์ องค์แรกของอิสราเอล แท้จริงแล้วก็คือ พระเจ้า นั่นเอง และถึงแม้ว่า ในพระคัมภีร์เดิมพระเจ้า มิได้มาบังเกิดเป็นมนุษย์ในพระคริสต์ แต่แม้กระนั้น ก็ทรงสำแดงพระองค์เองให้เห็น ในฐานะกษัตริย์ และทำให้ความเป็นกษัตริย์ ในพระคริสต์ของพระองค์ เป็นที่ประจักษ์ โดยผ่านภาพของเสาเมฆ ในเวลากลางวัน และเสาไฟในเวลากลางคืน พลัปลานั้นได้เป็นสัญลักษณ์ขององค์อิมมานูเอล “พระเจ้าสถิตกับเรา” ดังนั้น ความเป็นกษัตริย์ของพระเจ้าจึงประจักษ์ในภาพ และสัญลักษณ์เหล่านี้ ที่พระองค์ประทานแก่อิสราเอล โดยการใช้สิ่งเหล่านี้ พระองค์สำแดงการปกครอง และความเป็นกษัตริย์ของพระองค์ ผ่านทางพระคริสต์เหนืออิสราเอล

—ดร. ดอน คอลเล็ตต์

เราเห็นประเด็นเน้น เรื่องการสถิตอยู่ ในฐานะกษัตริย์ของพระเจ้าได้ชัดเจนที่สุดในอพยพ 24:12–40:38 ส่วนสำคัญส่วนที่สี่ของอพยพนี้ เน้นที่สิทธิอำนาจของโมเสส และพลัปลของอิสราเอล บทเหล่านี้ย้ำว่า พระเจ้าประทานพระบัญชาแก่มอเสสเรื่องพลัปลาอย่างไร อิสราเอลล้มเหลวที่เชิงเขาซีนายอย่างไร และมอเสสนำอิสราเอลเข้าสู่การก่อสร้างพลัปลาอย่างไร แต่ละเหตุการณ์นี้ เน้นย้ำถึงการสถิตอยู่ด้วยของพระเจ้ากับคนของพระองค์ ในอพยพ 33:14 พระเจ้าให้ความมั่นใจกับโมเสสว่า:

การสถิตอยู่ของเรา จะไปกับเจ้า และเราจะให้การหยุดพักแก่เจ้า (อพยพ 33:14)

สำนวน “การสถิตอยู่ของเรา” ในข้อนี้ คือ คำแปล ของคำนาม “ปานิม” (“פָּנִים” (“panim”)) ในภาษาฮีบรู ซึ่งมักแปลว่า “ใบหน้า” ในหลายข้อความของอพยพ และตอนอื่น ๆ “พระพักตร์” ของพระเจ้า เป็นตัวแทนของการที่พระเจ้าสถิตอยู่ด้วยกับคนของพระองค์แบบพิเศษ เข้มข้น ใสใจ และมักมองเห็นได้

แม้ว่า พระเจ้าสถิตอยู่ทุกหนแห่ง แต่พระองค์ก็อุทิศพระองค์เอง ให้กับคนของพระองค์ในหลายแนวทางพิเศษ ดังที่เราเห็นตลอดพระคัมภีร์ทั้งเล่ม ในอพยพส่วนนี้ พระเจ้าสถิตอยู่ใกล้ และอยู่ภายในพลัปลา ตามที่เรากล่าวถึงก่อนหน้านี้ในบทเรียน พลัปลานั้น เป็นมากยิ่งขึ้นว่าโบสถ์ หรือสถานที่สำหรับอิสราเอลที่จะทำนมาสการ อิสราเอลนมาสการพระเจ้าที่พลัปลา เพราะที่นั่น คือ เต้นท์สงครามของพระเจ้า เช่นเดียวกับคนที่

เป็นกษัตริย์ ในสมัยโบราณ อาศัยอยู่ในเต็นท์สงคราม เมื่อพวกเขาต้องนำกองทัพไปสู่สมรภูมิ พระเจ้าก็ทรงลงมาสถิตอยู่ในพลับพลาของพระองค์ เพื่อนำกองทัพอิสราเอลไปสู่การพิชิตแผ่นดินคานาอัน

ที่นี่ ในอพยพ 32:1–34:35 การสถิตอยู่ของพระเจ้ากับคนของพระองค์ ถูกคุกคามอย่างรุนแรง ในเหตุการณ์นี้ เราเรียนรู้ถึงความล้มเหลว และการรื้อฟื้นอิสราเอล ที่ภูเขาซีนาย เมื่อพระเจ้าเริ่มเห็นว่า คนอิสราเอลกำลังกราบไหว้รูปปั้นวัวทองคำ ที่ซีนาย พระองค์ชี้ว่า จะทำลายชนชาตินี้ทิ้งสิ้น ยกเว้นโมเสส แต่ด้วยการวิงวอนของโมเสส พระเจ้าก็ผ่อนปรน และเพียงแค่งงโทษคนเหล่านั้นที่ได้ทำบาป กระนั้น พระเจ้าก็ชี้ว่า จะถอนการสถิตอยู่ ออกจากคนของพระองค์เมื่อพวกเขาเดินทางต่อไป แต่การเดินทางไปข้างหน้าโดยปราศจากการสถิตอยู่ของกษัตริย์เบื้องบนนั้น ก็เหลือจะจินตนาการแล้ว ให้เราฟังสิ่งที่โมเสสทูลต่อพระเจ้า ในอพยพ 33:15-16:

ถ้าการสถิตอยู่ของพระองค์ ไม่ไปกับข้าพระองค์ ก็ขออย่านำพวกข้าพระองค์ขึ้นไปจากที่นี่เลย ด้วยว่าจะทราบได้อย่างไรในที่นี่ว่า ข้าพระองค์ และประชากรของพระองค์ได้พบพระกรุณา ในสายพระเนตรของพระองค์แล้ว ก็ในการที่พระองค์เสด็จไปพร้อมกับพวกข้าพระองค์ด้วยมิใช่หรือ ดังนั้นแหละ พวกข้าพระองค์จะได้ถูกแยกออก คือ ตัวข้าพระองค์ และประชากรของพระองค์ จากชนชาติทั้งสิ้นที่อยู่บนพื้นแผ่นดินโลก (อพยพ 33:15-16)

สังเกตในข้อนี้ว่า โมเสสขอร้องพระเจ้าว่า อย่าส่งอิสราเอลไปข้างหน้าเลย “ถ้าการสถิตอยู่ของ [พระเจ้า] ไม่ไปกับ [พวกเขา]” ท่านแสวงหาความมั่นใจว่า ทุกสิ่งต้องถูกต้อง ระหว่างพวกเขากับพระเจ้า และท่านขอพระเจ้า ไม่ให้ทอดถอนสิ่งที่แยกพวกเขา “จากชนชาติทั้งสิ้น ที่อยู่บนพื้นแผ่นดินโลก” นั่นก็คือ การสถิตอยู่ของพระเจ้ากับพวกเขา ในอพยพ 33:17 พระเจ้าตอบดังนี้:

เราจะทำตามที่เขาขอ เพราะเจ้าเป็นที่โปรดปรานของเรา และเรารู้จักชื่อของเจ้า (อพยพ 33:17)

จึงไม่น่าแปลกใจ ที่อพยพ 40:38 ข้อสุดท้ายของหนังสือเล่มนี้ เน้นย้ำถึงการสถิตอยู่ของพระเจ้ากับอิสราเอลที่พลับพลาว่า

เมฆของ องค์พระผู้เป็นเจ้า ลอยอยู่เหนือพลับพลา ในยามกลางวัน และในยามกลางคืน ก็มีไฟอยู่ในเมฆ ประจักษ์แก่ตาชนอิสราเอลทั้งปวง ตลอดการเดินทาง (อพยพ 40:38)

พระเจ้าสถิตอยู่กับคนของพระองค์ พระองค์สถิตอยู่กับโมเสส ในพุ่มไม้ พระองค์สถิตอยู่กับคนของพระองค์ ด้วยเสาเมฆ และเสาไฟ โดยนำพวกเขา ในยามค่ำคืนด้วยไฟ และในเวลากลางวันด้วยเมฆ จากนั้น เมื่อเราก้าวไปสู่บทหลัง ๆ ของหนังสืออพยพ ซึ่งเป็นส่วนที่มักถูกมองข้าม พระเจ้าก็ประทานเต็นท์ หรือพลับพลา แก่พวกเขา และ

ภายในเต็นท์พลับพลาที่ พระองค์ประทาน ทิบบันธสัญญาแก่พวกเขา อันเป็นสถานที่แห่งการสถิตอยู่ด้วยของพระเจ้าในเชิงสัญลักษณ์ และสิ่งที่ข้าพเจ้ารักมาก เกี่ยวกับเรื่องนี้ก็คือ เราเห็นว่าพระเจ้าเป็นพระเจ้าที่ประสงค์จะสถิตอยู่กับคนของพระองค์ ซึ่งสำหรับข้าพเจ้าแล้ว เป็นการบอกล่วงหน้าอย่างงดงามถึงสิ่งที่เราจะพบ ซึ่งในยอห์น 1 ได้กล่าวว่า:

พระวาตะ ได้รับสภาพเป็นเนื้อหนัง และ “ทรงอยู่ร่วมพลับพลา” กับคนของพระองค์ (ยอห์น 1:14—แปลตามตัวอักษร)

พระเจ้าในพระคัมภีร์เดิม ทรงต้องการอยู่กับคนของพระองค์ และในที่สุด พระเจ้าก็ได้ส่งพระบุตรของพระองค์ คือ พระเยซูคริสต์ ให้มาอยู่กับคนของพระองค์ในยุคพระคัมภีร์ใหม่

—ดร. เดวิด ที แลมป์

พระคัมภีร์ใหม่ ประยุกต์ประเด็นเน้น เรื่องการสถิตอยู่แบบพิเศษของพระเจ้า ในฐานะองค์พระมหากษัตริย์ เข้ากับผู้ติดตามพระคริสต์ ในทั้งสามระยะของแผ่นดินพระคริสต์ ข้อความ เช่น มัทธิว 18:20 และยอห์น 2:19-21 อธิบายว่า ในระยะเปิดตัวแผ่นดินของพระองค์ พระคริสต์เอง ก็คือ การสถิตอยู่อย่างเหนือธรรมชาติของพระเจ้า ในฐานะกษัตริย์ กับคนของพระองค์ ที่จริง ยอห์น 1:14 ก็สร้างความเชื่อมโยงชัดเจนระหว่างพลับพลาของอิสราเอล และการเสด็จมาครั้งแรกของพระเยซู ให้เราฟังข้อนี้ด้วยกัน:

พระวาตะ ทรงบังเกิดเป็นมนุษย์ และประทับอยู่ท่ามกลางเรา พระองค์ทรงเปี่ยมด้วยพระคุณและความจริง เราได้เห็นพระเกียรติสิริของพระองค์ คือ พระเกียรติสิริ ของพระบุตรองค์เดียว ผู้ทรงมาจากพระบิดา (ยอห์น 1:14)

สำนวนที่ถูกแปลว่า “ประทับอยู่ท่ามกลางเรา” ผันมาจากคำภาษากรีก “สเกโนว” (“σκηνώω” (“skénoó”)) พระคัมภีร์เดิมฉบับภาษากรีก (เซปทัวจินต์) ใช้คำนี้ เพื่อแปลคำกริยา ภาษาฮีบรู “ชาฮาน” (“שָׁחַן” (“shâkan”)) ซึ่งพบในอพยพ หมายถึง การสถิตอยู่ของพระเจ้า ในพลับพลาของพระองค์ ข้อนี้จึงบ่งบอกว่า การที่พระคริสต์มาบังเกิด หมายถึง พระเจ้าสถิตกับคนของพระองค์ และนำพวกเขาสู่ชัยชนะ

นอกจากนั้น ข้อความ เช่น กิจการ 2:17 และโรม 5:5 สอนว่า เมื่อพระคริสต์เสด็จขึ้นสู่สวรรค์ พระองค์ได้เทพระวิญญาณของพระองค์ ลงบนผู้ติดตามพระคริสต์ ดังนั้น ตลอดระยะก้าวหน้าของแผ่นดินของพระคริสต์ พระวิญญาณบริสุทธิ์ ก็สถิตในคริสตจักรของพระองค์ พระเจ้าทำให้พลับพลาเต็มล้นด้วยการสถิตอยู่ของพระองค์ฉันใด พระวิญญาณ ก็ทำให้คนของพระองค์เต็มล้นด้วยการสถิตอยู่แบบพิเศษ และเข้มข้นฉันนั้น เพื่อประกันถึงการทรงนำ และชัยชนะของพระเจ้าในทุก ๆ วัน

แน่นอน ข้อความในพระคัมภีร์ใหม่ เช่น วิวรรณ์ 21:3 ยังสอนว่า การมาบังเกิดของพระคริสต์ และการสถิตอยู่ของพระวิญญาณในปัจจุบัน ล้วนเป็นการเริ่มต้น ก่อนการมาถึงของความมหัศจรรย์ แห่งการสถิตอยู่ของพระเจ้า ในการทรงสร้างใหม่ เมื่อพระคริสต์เสด็จกลับมาในขณะที่แผ่นดินของพระองค์สำเร็จบริบูรณ์ พระองค์จะสร้างทุกสิ่งขึ้นใหม่ และสิ่งทรงสร้างใหม่ทั้งปวง จะเต็มไปด้วยสง่าราศีอันประจักษ์แจ้งของกษัตริย์ องค์จอมทัพองค์ปัจจุบันของเรา

สรุป

บทเรียนนี้ คือ “ภาพรวมของอพยพ” ที่เราได้แนะนำข้อพิจารณาเบื้องต้นบางประการ เพื่อการไตร่ตรอง ซึ่งรวมประเด็นเรื่อง ผู้เขียน โอกาส ความหมายดั้งเดิม และการประยุกต์ใช้ในยุคปัจจุบัน ทั้งยังได้สำรวจ โครงสร้างทางวรรณกรรม เนื้อหาของอพยพ โดยได้แบ่งหนังสือเล่มนี้ออกเป็นสองส่วนใหญ่ ๆ และเราก็ได้ศึกษา ประเด็นเน้นหลักบางประการ ซึ่งรวมถึง การเน้นย้ำความเป็นกษัตริย์ ของพระเจ้า ที่อพยพได้เน้นย้ำข้อเท็จจริงนี้ ด้วยวิธีการ หลากหลายมิติด้วยกัน

หนังสืออพยพ มีนัยสำคัญยิ่ง ต่อผู้รับสารดั้งเดิมชาวอิสราเอล เมื่อพวกเขาตั้งค่ายกับโมเสส ที่ชายแดน แผ่นดินพระสัญญา เมื่อชาวอิสราเอลไตร่ตรองเกี่ยวกับสิ่งที่ทำหายต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตเพื่อพระเจ้าในยุคของเขา อพยพก็เรียกร้องพวกเขาให้ยืนยัน จนมั่นใจ ถึงความทุ่มเท ที่พวกเขามีต่อโมเสสในฐานะผู้ที่พระเจ้าแต่งตั้ง ให้เป็นผู้นำชนชาติของเขา อพยพเตือนความจำพวกเขา ถึงบทบาทของโมเสส ในการที่พวกเขาได้รับการ ปลดปล่อยจากอียิปต์ ไปสู่ภูเขาซีนาย และย้ำเตือนว่า พระเจ้าได้เตรียมพวกเขา สำหรับแผ่นดินพระสัญญา อย่างไร

ทำนองเดียวกัน ในฐานะผู้ติดตามพระคริสต์ทุกวันนี้ หนังสืออพยพ เรียกร้องให้เราประกาศความภักดี ต่อสิทธิอำนาจของโมเสส แต่โดยสอดคล้องกับสิ่งที่พระเจ้าได้กระทำสำเร็จแล้วในพระคริสต์ พระเจ้ากระทำการ กิจมากมาย โดยผ่านโมเสสในฐานะผู้นำของอิสราเอล กระนั้น หนังสืออพยพ ก็แสดงให้เห็นว่า พระเจ้าได้ ทรงกระทำการกิจ มากกว่านั้นเพียงใด โดยผ่านทางพระคริสต์ ในพระคริสต์ พระเจ้าได้ปลดปล่อยเรา จากการ เป็นทาสของความบาป และอำนาจของซาตานอย่างถาวร และในพระคริสต์ พระเจ้า ได้ประทานพระวิญญาณ ของพระคริสต์ให้ประทับอยู่กับเรา สอน และนำทางเรา เมื่อมองในแง่นี้ หนังสืออพยพ มอบโอกาสนับไม่ถ้วนแก่ เรา ที่จะศึกษามากยิ่งขึ้นว่า เราจะต้องติดตามพระคริสต์อย่างไร เมื่อพระองค์นำเราไปสู่สมรทกนิรันดร์ ในฟ้า สวรรค์ และแผ่นดินโลกใหม่ ซึ่งพระองค์ได้สัญญาไว้

วิทยากร

ดร. สก็อตต์ เรดด์ (ผู้ดำเนินรายการ) เป็นอธิการบดี และรองศาสตราจารย์ด้านพันธสัญญาเดิม วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมปฏิรูป ที่กรุงวอชิงตัน ดี ซี ดร. เรดด์ได้รับปริญญาศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต จากวิทยาลัยพระคริสต์ธรรมปฏิรูป และได้รับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต และ ปริญญาดุษฎีบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยคาทอลิกแห่งอเมริกา สถาบันศาสนศาสตร์ออกัสตินที่ประเทศมอลต้า และสถาบันฝึกอบรมนานาชาติในแคว้นเมดิเตอร์เรเนียน ดร. เรดด์มีส่วนร่วมในเอกสารตีพิมพ์มากมาย เช่น “เทเบิลทอล์ค” (องค์กรสร้างสาวก “พันธกิจฉุกเฉินเนียร์”) หนังสือพิมพ์ “เดอะ วอชิงตันโพสต์” และ วารสารวิชาการคริสเตียน “เฟิร์สทริงส์” นอกจากนี้ ท่านยังได้ตีพิมพ์บทความ “Constituent Postponement in Biblical Hebrew Verse” (“การเปลี่ยนตำแหน่งของส่วนประกอบทางวากยสัมพันธ์ในบทกวีภาษาฮีบรูในพระคัมภีร์”) (Society of Biblical Literature, 2014) และ “อย่างสุดหัวใจ: มุมมองตามพระคัมภีร์ว่าด้วยพระบัญญัติข้อสำคัญที่สุดและความมั่งคั่งส่วนบุคคล” (“Wholehearted: A Biblical Look at the Greatest Commandment and Personal Wealth”) (Institute for Faith, Work & Economics, 2016)

ดร. เครก เอส คีนเนอร์ เป็นประธานเกียรตินิยม เอฟ เอ็ม และ อดา ฆอมป์สัน ของพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ศึกษา วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแอสบิวรี

ดร. ดอน คอลเลตต์ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ด้านพันธสัญญาเดิม วิทยาลัยทรินิตี เพื่อพันธกิจรับใช้

ดร. แบรินดอน ดี โครว์ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ด้านพันธสัญญาใหม่ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมเวสต์มินสเตอร์

ศ. โรมัส เอ็กเกอร์ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ด้านศาสนศาสตร์เชิงอรรถถา วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมคอนคอร์ดีย

ดร. ดักลาส กรอปป์ เป็นอดีตศาสตราจารย์ด้านพันธสัญญาเดิม และ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมพระผู้ไถ่

ศาสตราจารย์ ดร. ซิเปรียน เค กุซเอนดา เป็น “ศิษยาภิบาลเพื่อทุกชนชาติ” คริสตจักรเพรสไบทีเรียน ไฮแลนด์พาร์ก ในเมืองดัลลัส รัฐเท็กซัส

ดร. กอร์ดอน เอช จอห์นสัน เป็นศาสตราจารย์ ด้านพันธสัญญาเดิมศึกษา วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมดัลลัส

ดร. เดวิด ที แลมบ์ เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ ด้านพันธสัญญาเดิม วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมศาสนศาสตร์ตามพระคัมภีร์

ดร. ริชาร์ด พแรตต์ จูเนียร์ เป็นประธานของ องค์กร ผู้รับใช้แห่งสหัสวรรษที่สาม (Third Millennium Ministries) และศาสตราจารย์วุฒิคุณ ด้านพันธสัญญาเดิม วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมปฏิรูป วิทยาเขตออร์แลนโด

ดร. ไบรอัน ดี รัสเซล เป็นศาสตราจารย์ ด้านพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ศึกษา และเป็นคณบดี สำนักวิชาพันธกิจ ในเขตเมือง วิทยาลัยพระคริสต์ธรรมแอสบิวรี ในเมืองออร์แลนโด รัฐฟลอริดา

อภิธานศัพท์

สื่อไปข้างหน้า—อีกคำหนึ่งที่มีความหมายว่า “เป็นนิมิตหมาย” หรือ “บอกล่วงหน้า” ใช้เพื่อบรรยายว่า บุคคล สิ่งของ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว สะท้อนภาพเกี่ยวกับ บุคคล สิ่งของ หรือ เหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นแบบเดียวกันใน ภายหลัง

หนังสือพันธสัญญา—หนังสือรวบรวมธรรมเนียมบัญญัติ ที่พบ ในอพยพ 20:18–23:33 ซึ่งพระเจ้าประทานแก่โมเสส บนภูเขาซีนาย

โหวหาย้อนคำ—โครงสร้างทางวรรณกรรม อัน ประกอบด้วยส่วนศูนย์กลาง ขนาบด้วยส่วนหน้า และส่วน ตามหลังที่ขนาน หรือถ่วงสมดุลซึ่งกันและกัน

ประมวลกฎหมาย ฮัมบูราบี—ประมวลกฎหมายของ อาณาจักรบาบิโลเนีย ยุคโบราณ ตรารึ้นประมาณปี 1754 ก่อนคริสตกาล

อวสานวิทยา—การศึกษา หรือหลักข้อเชื่อ เกี่ยวกับวัน สิ้นสุดท้ายของโลก

“เกอร์ ชัม”—คำถอดเสียง และอักษร จากภาษาฮีบรู หมายความว่า “คนต่างด้าวที่นั่น”

“ฮัมมิชพาทิม”—คำถอดเสียง และอักษร จากภาษาฮีบรู หมายความว่า “การพิพากษา ตามกฎหมาย” หรือ “กฎหมายคดีความ”

“ฮายาห์”—คำถอดเสียง และอักษร จากภาษาฮีบรู หมายความว่า “เป็น” หรือ “ทำให้เป็น” เป็นรากศัพท์ ของ คำว่า “เราเป็น” “เราเป็น ผู้ซึ่งเราเป็น” และ “พระเจ้าเป็น เจ้า”

“มาซาห์”—คำถอดเสียง และอักษร จากภาษาฮีบรู หมายความว่า “จุด หรือ ดิ่งออกมา” ออกเสียงคล้ายชื่อ “โมเสส”

โมเสส—ผู้เผยพระวจนะ และผู้ปลดปล่อย ในพระคัมภีร์ เดิม ซึ่งนำชาวอิสราเอลออกจากอียิปต์ บุรุษ ผู้ที่พระเจ้าทรง กระทำ “บทบัญญัติตามพันธสัญญา” สำหรับชนชาติ อิสราเอล และเป็นผู้นำ บัญญัติ 10 ประการ และหนังสือ พันธสัญญามาให้กับชาวอิสราเอล ทำได้ปรากฏตัวพร้อมกับ เอลียาห์ เมื่อพระเยซูทรงจำแลงพระกาย

ซีนาย—ภูเขา ที่พระเจ้าทรงกระทำพันธสัญญา และ ประทานบัญญัติ 10 ประการแก่อิสราเอล ในยุคของโมเสส

สนธิสัญญาระหว่างผู้ปกครอง กับ ผู้ถวาย

บรรณาการ—การสถาปนาพันธสัญญา ระหว่างจักรพรรดิ ผู้พิชิต และผู้ปกครองที่มีอำนาจด้อยกว่า

“จตุอักษร” (“tetragrammaton”)—อักษรสี่ตัว ในภาษาฮีบรู ที่ใช้แทนพระนามของพระเจ้า คือ “YHWH” (“ยาห์เวห์”)

โลกใบนั้น—โลก ที่ผู้เขียนพระคัมภีร์ เขียนถึง

โลกของพวกเขา—โลก ของผู้รับสารดั้งเดิมในพระคัมภีร์

“ยูซุส ชิวิลิส” (“usus civilis”)—การใช้พระ บัญญัติ ในเชิงสังคม หรือการเมือง เพื่อยับยั้งความบาปใน สังคม ที่เสี่ยงตกอยู่ภายใต้การลงโทษของพระเจ้า

“ยูซุส ดิดัคติกุส” (“usus didacticus”)—การ ใช้พระบัญญัติเชิงสั่งสอน ในฐานะบรรทัดฐาน หรือมาตรฐาน เพื่อสั่งสอนคนเหล่านั้น ที่อยู่ภายใต้พระคุณของพระเจ้าแล้ว ให้ดำเนินชีวิตตามจริยธรรมมากขึ้น หรือ “การใช้พระ บัญญัติ ในลักษณะที่สาม” (“ยูซุส นอร์มาติกุส” (“usus normativus”) หรือ “การใช้พระบัญญัติเชิงบรรทัด ฐาน”

“**ยูซุส นอร์มาทิคัส**” (“**usus normativus**”)—การใช้พระบัญญัติเชิงบรรทัดฐาน หรือมาตรฐาน เพื่อสั่งสอนคนเหล่านั้นที่อยู่ภายใต้พระคุณของพระเจ้าแล้ว ให้ดำเนินชีวิตตามจริยธรรมมากขึ้น หรือ “การใช้พระบัญญัติ ในลักษณะที่สาม” (“**ยูซุส นอร์มาทิคัส**” (“**usus didacticus**”) หรือ “การใช้พระบัญญัติเชิงสั่งสอน”

“**ยูซุส เพดาโกจิคัส**” (“**usus pedagogicus**”)—การใช้พระบัญญัติในเชิงหลักการสอน เพื่อเปิดโปงความบาป และผลักดันให้มนุษย์มาหาพระคริสต์ เพื่อรับความรอด

ยาร์เวห์—พระนามของพระเจ้า ในภาษาฮีบรู มาจากวลี “เราเป็นผู้ซึ่งเราเป็น” มักถูกแปลว่า “พระผู้เป็นเจ้า”